

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Ydinvoimalahankkeen mahdollisuudet Kemi-Tornion seudun
yrityksille

Fennovoima Oy

Marjut Mertala

Liiketalouden koulutusohjelman opinnäytetyö
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto
Tradenomi

KEMI 2009

TIIVISTELMÄ

Mertala, Marjut, 2009. Ydinvoimalahankkeen mahdollisuudet Kemi-Tornion seudun yrityksille. Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Kaupan ja kulttuurin toimiala. 79 sivua. Liitteet 1-5.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Fennovoiman ydinvoimalahankkeen tuomia mahdollisuuksia Kemi- Tornion seudun yrityksille. Tutkimuksessa selvitettiin myös hankkeen työllistäviä vaikutuksia.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivisen kyselytutkimuksen lisäksi kvalitatiivisia puolistrukturoituja haastatteluja. Haastateltavat valittiin kyselyyn osallistuneista ja heille tehtiin kyselylomakkeen vastausten perusteella tarkentavia kysymyksiä.

Tutkimus osoitti, että suurin osa yrittäjistä uskoo Fennovoiman ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikuttavan yrityksensä toimintaan sekä näkevät ydinvoimalan sijoittumisen Pohjois- Suomeen yrityksensä kannalta tärkeänä. Yrittäjät uskovat hankkeen työllistävän heitä alihankkijana ja lisäävän henkilökunnan määrää sekä investointeja.

Yrittäjien yleinen mielipide ydinvoimalahankkeesta oli erittäin positiivinen, vain 6 prosenttia vastaajista näkee hankkeella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintansa kannalta. Negatiiviset vaikutukset liittyivät lähinnä siihen, että pelätään alueen vetovoiman heikkenevän sekä alueen luonnon kärsivän.

Asiasanat: alihankinta, verkostoituminen, yritysysteistyö, ydinvoimalaitosrakentaminen

ABSTRACT

Mertala, Marjut 2009. Opportunities generated by a nuclear power plant construction project for companies in the Kemi-Tornio region's companies. Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Business and Culture. Pages 79. Appendices 1-5.

The aim of the thesis is to study the opportunities a nuclear power plant construction project would generate to companies operating in the Kemi-Tornio region. In addition, possible employment effects of the project are studied.

The methods used in the thesis were quantitative questionnaire survey and a set of qualitative semi-structured interviews were carried out among those who participated in the survey and they were given additional, specifying questions on the basis of the questionnaire.

A result of the work is that most entrepreneurs expect Fennovoima's nuclear power plant project construction phase to have an impact on their businesses. The entrepreneurs think that locating the power plant in Northern Finland would have significant effects on the companies. The power plant is expected to generate work for the local companies as subcontractors and increase employment and investments.

The general opinion of the entrepreneurs regarding the nuclear power plant project is positive. Only 6 per cent of those who participated in the study expect the project to have negative effects on their operations. Negative effects are mostly related to fears that the attractiveness and nature values of the region will suffer.

Key words: subcontracting, networking, corporate cooperation, nuclear power plant construction

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	6
1.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelma	8
1.2 Fennovoima Oy	8
1.3 Tutkimusmenetelmä	10
2 YRITYSTEN VERKOSTOITUMINEN JA YHTEISTYÖ	12
2.1 Verkostoituminen	12
2.2 Yritysyhteistyö	13
2.3 Yritysten organisoituminen toimialatasolla	15
3 YDINVOIMALAITOSRAKENTAMINEN	18
3.1 Suomen ydinenergiaosaamisen nykytilanne	18
3.2 Fennovoiman ydinvoimalahankkeen aikataulu	19
3.3 Ydinvoimalaitoshankkeen työllistävä vaikutus	20
3.4 Ydinvoimalaitoksen rakentamiseen liittyvä alihankinta	20
3.4.1 Suunnittelu- ja konsultointi	21
3.4.2 Rakennustyöt ja -tuotteet	21
3.4.3 Metalliteollisuuden mekaaniset komponentit ja asennustyöt	22
3.4.4 Prosessiteollisuus	22
3.4.5 Sähkötekniset asennustyöt ja -komponentit	22
3.4.6 Työmaa- ja muut palvelut	23
3.4.7 Metall- ja konepajateollisuus	23
3.4.8 Maansiirtotyöt, maanrakennus ja vesirakennustyöt	24
3.4.9 LVI	24
3.4.10 Suunnittelupalvelut	24
3.4.11 Kylmä- ja talviteknologia	25
3.4.12 Puutuote- ja puuteollisuus	25
3.4.13 Betonirakentaminen	25
3.4.14 ICT	25

3.4.15	Matkailu ja liikennepalvelut.....	26
3.5	Rakentamisvaiheen välittömät ja välilliset vaikutukset.....	26
3.6	Ydinvoimalaitosrakentamiseen liittyvät palvelut.....	29
4	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	30
4.1	Ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikutukset yritystoimintaan.....	30
4.2	Ydinvoimalahankkeen työllistävä vaikutus.....	35
4.3	Yritysyhteistyö.....	38
4.4	Vaikutuksen matkailun ja liikenteen kannalta.....	40
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	41
	LÄHTEET.....	43
	LIITTEET.....	46

1 JOHDANTO

Teollisuuden ja kaupan yrityksille sähkön riittävyys ja hinta ovat kilpailukyvyyn säilyttämiseksi olennaisia tekijöitä. Yritysten on vaikea tehdä uusia investointipäätöksiä, jos ei ole varmuutta sähkön saatavuudesta. Ilman uusia investointeja työpaikkojen säilyvyys Suomessa on uhattuna. Jotta sähkön saatavuus saataisiin Suomessa turvattua, sähkönkäytön tehostamisen ja säästämisen lisäksi tarvitaan tuhansia megawatteja lisäsähköä. Syynä on vanhojen voimaloiden poistuminen käytöstä, sähkön tuonnin väheneminen sekä sähkön kulutuksen kasvu. Uutta kapasiteettia rakennettaessa asetetaan etusijalle sellaiset voimalaitokset, jotka eivät aiheuta kasvihuonepäästöjä.

Fennovoima jätti 14. tammikuuta 2009 valtioneuvostolle periaatepäätöshakemuksen ydinvoimalan rakentamisesta. Hakemus sisältää Fennovoiman hankkeen perustelut ja selvitykset uuden ydinvoimalan rakentamisesta sekä ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Fennovoimalla on ydinvoimalalle kolme vaihtoehtoista sijaintipaikkaa: Pyhäjoen Hanhikivi, Ruotsinpyhtään Gäddbergsö ja Simon Karsikko. Ne kaikki täyttävät ydinvoimalaitoksen sijoittamista koskevat vaatimukset ja ovat tarkoitukseen sopivia. Kaikki kolme sijaintivaihtoehtoa sijaitsevat valtioneuvoston määrittelemillä kehitysalueilla. Uudella sijoituspaikkakunnalla ydinvoimalaitos synnyttäisi hyvin pitkäjänteistä teollista toimintaa ja vakauttaisi seutukunnan elinkeinorakenteita ja taloutta. Lopullinen sijaintipaikka valitaan periaatepäätöksen jälkeen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, miten yrittäjät näkevät ydinvoimalaitoksen rakentamisen mahdolliset työllistävät vaikutukset toimintaansa. Rakennusvaiheen työllistävät vaikutukset olisivat huomattavat etenkin alihankkijoille, majoitus- ja kuljetuspalveluille sekä kaupan alalle. Myös rakennusvaiheen aikana tuotetut virkistys- ja vapaa-ajan käyttöön liittyvät palvelut rakennushenkilökunnalle vaikuttavat osaltaan yritysten mahdollisuuksiin.

Kemi-Tornio on Lapin teollisuuskeskittymä, joka muodostuu Kemin, Tornion ja Haaparannan kaupungeista sekä Keminmaan, Simon ja Tervolan kunnista. Kemi-Tornion alue on vahva, erikoistunut teollinen seutukunta, joka tuottaa 8 % Suomen kokonaisvientituloista. Maakunnan teollisuuden vientituloista lähes 90 % tulee Kemi-Tornion alueelta. (PAP 2009, 89.) Seudulla on myös pitkäaikainen kokemus valtakunnan rajat ylittävästä yhteistyöstä. Teollisuuden jalostusarvolla ja viennillä mitattuna seutu kuuluu valtakun-

nan seutukuntien kärkeen. Kemi-Tornion alue muodostaa verrattain tiiviin asiointi-, työssäkäynti- ja asuntomarkkina-alueen. Alueen teollinen toiminta nojautuu vahvaan metalli- ja metsäteollisuuteen ja näiden ympärille muodostuneeseen teollisuuspalveluiden klusteriin sisältäen myös koulutus- ja tutkimuspalveluita. (Kemi-Tornion alueen kehittämiskeskus ry 2009.)

Pohjois-Suomen elinkeinoelämän selkäranka on vahva perusteollisuus, johon kuuluvat terästehtaat, metsäteollisuus, sähkötekniikkateollisuus, kemianteollisuus sekä sähkön tuotanto. Elinkeinoelämän lisäksi Pohjois-Suomessa on matkailulla keskeinen, kasvava osa. Alueellisesti teollisuustuotanto on keskittynyt aina Kokkolasta Oulun kautta Tornioon ulottuvalle Perämerenkaarelle. Alueen työpaikoista yli kaksi kolmasosaa ja tuotannosta neljä viidesosaa sijoittuu tälle alueelle. (Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2008).

Lapin Kauppakamarin on Työ- ja elinkeinoministeriölle antaman lausunnon mukaan *”Lapin elinkeinoelämän energiantarve lisääntyy tulevaisuudessa voimakkaasti nyt suunnitteilla olevia teollisuus-, kaivos- ja matkailuinvestointeja toteutettaessa”*. Näistä suurimpia investointeja olisivat Tornion terästehtaan, Kemiin mahdollisesti tulevan biodieseltehtaan ja eri kaivoshankkeiden (Kolari-Pajari rautakaivos, Kevitsan nikkeli-kaivos, Soklin fosfaattikaivos ja Suhangon palladium- ja platinakaivos) teollisuusinvestoinnit. Kaikki rakennettavat kaivokset ja suunnitellut kaivokset tarvitsevat runsaasti sähköä. Arvioitu kaikkien kaivosten energiantarve on 1000 GWh. Myös matkailun ja muiden palvelualojen energiankulutuksen odotetaan nousevan noin 200 GWh:n verran. (Lapin Kauppakamari 2009.)

Opinnäytetyöhön liittyvien haastatteluiden ja kyselyn avulla selvitettiin, minkälaisia valmiuksia alueen yrityksillä on toimia ydinvoimalaitoksen rakentamisvaiheessa alihankkijana ja palveluiden tuottajana. Opinnäytetyössä selvitettiin myös, kuinka suuri olisi ydinvoimalan teollisuuden, kaupan, majoitus- ja ravitsemistoiminnan, liike-elämän palveluiden sekä yhteiskunnallisten palveluiden työllistävä vaikutus. Opinnäytetyössä tutkittiin, ovatko yritykset valmiita laajentamaan tarvittaessa toimintaansa ja minkälaiset resurssit niillä on palkata lisätyövoimaa

1.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelma

Opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona Fennovoima Oy:lle. Työn tavoitteena oli selvittää alueen yrittäjien näkemyksiä siitä, miten ydinvoimala sijoituessaan Pohjois-Suomeen vaikuttaisi yritysten toimintaan ja tulosodotuksiin. Tarkoituksena oli selvittää myös ydinvoimalahankkeen tarjoamia mahdollisuuksia yrityksille sekä kartoittaa rakennusvaiheen aikaisia vaikutuksia lähialueen yrityksille. Yrittäjien mielipiteiden, ajatusten ja arvioiden selvittäminen ydinvoimalaitokseen liittyen heidän oman toimintansa kannalta edesauttaa yritysten valmistautumista palvelujen tuottamiseen suhteen. Tutkimus antaa muillekin liike-elämän toimijoille lisää tietoa ydinvoimalan kansantaloudellisesta vaikutuksesta alueelle.

Opinnäytetyön toisena tavoitteena oli selvittää yritysten valmiuksia tuottaa palveluja koskien urakointia, rakentamista, alihankintaa sekä vapaa-ajan palveluja. Tutkimuksessa selvitettiin ydinvoimalahankkeen yrityksille tuomia hyötyjä ja vahvuuksia sekä mahdollisia kielteisiä vaikutuksia yritysten näkökulmasta.

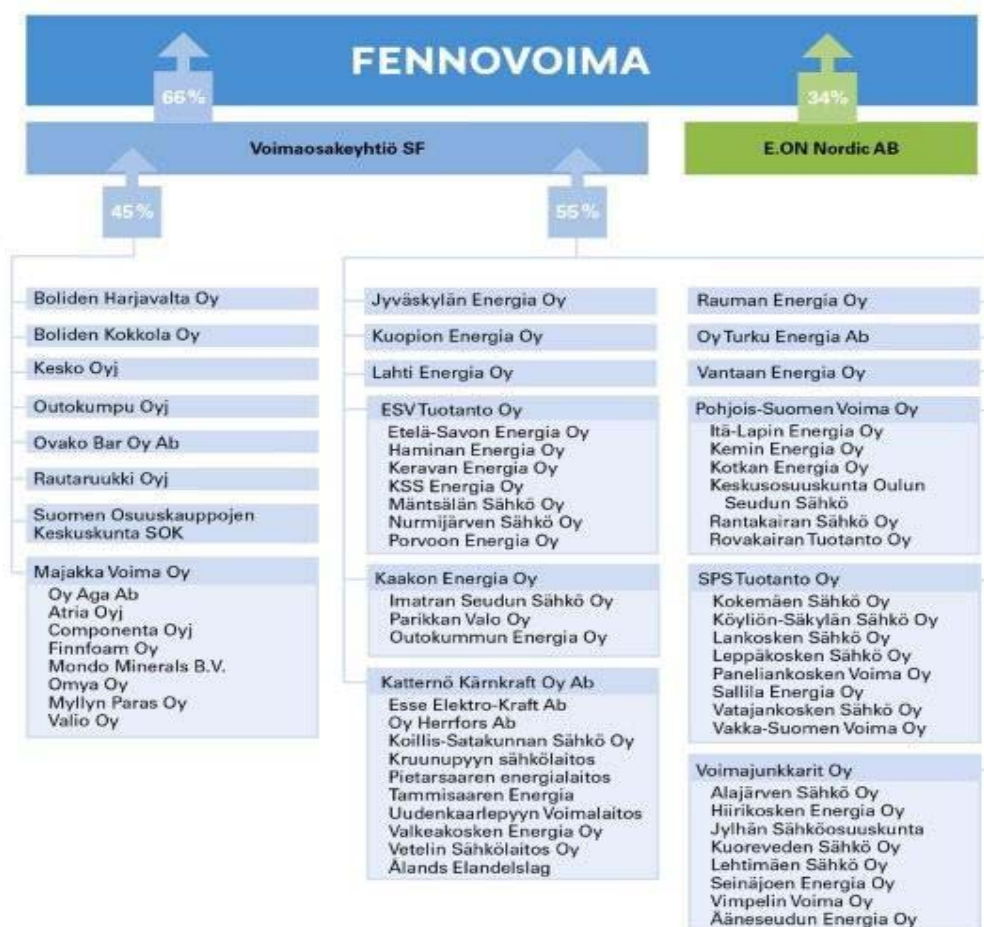
Kolmantena tavoitteena oli selvittää yrittäjien halukkuutta henkilökunnan lisärekrytointiin ja henkilökunnan koulutuksen lisäämiseen hankkeen toteutuessa. Selvityksestä on hyötyä hankkeen toteutuessa, koska lisäkoulutustarpeita ja koulutustarjonnan lisäämistä on suunniteltu ennakkoon.

1.2 Fennovoima Oy

Fennovoima on vuonna 2007 perustettu suomalainen energiayhtiö, jonka hankkeen tavoitteena on rakentaa Suomeen uusi lämpöteholtaan 4300- 6800 MW:n ja sähköteholtaan 1500- 2500 MW:n ydinvoimala. Uusi ydinvoimala tuottaisi 14 - 20 terawattituntia eli noin 15 prosenttia koko Suomen tarvitsemasta sähköstä. Ydinvoimalaitoksen sähköntuotannon suunnitellaan alkavan vuoteen 2020 mennessä. Fennovoima toimii osuus-kuntamaisesti. Osakkaat saavat voimalan tuottaman sähkön omakustannushintaan. Ydinvoimalaitos koostuu yhdestä tai kahdesta kevytreaktorilla varustetusta ydinvoimalaitosyksiköstä, ydinpolttoaine- ja ydinjätehuollon kannalta tarpeellisista rakennuksista ja varastoista sekä vähä- ja keskiaktiivisen ydinlaitosjätteen loppusijoittamiseen tarkoitettua laitoksesta. (PAP 2009, 4.)

Suomen paikallisista sähkön vähittäismyyjistä lähes kaksi kolmasosaa on Fennovoiman osakkaana. Fennovoiman avulla voidaan turvata kohtuuhintaista sähköä asiakkaille, noin 900 000 kotitaloudelle ja paikalliselle yhteisölle. Fennovoiman osakkailta on Suomessa yhteensä yli 90 000 työntekijää. Koska sähköntuotannon omistus on Suomessa hyvin keskittynyttä, Fennovoiman hankkeen toteutuessa energiayhtiöiden, kaupan ja teollisuuden omistusosuus kasvaisi huomattavasti. Uusi toimija toisi markkinoille kaivattua kilpailua ja jakaisi ydinvoiman omistuksen oikeudenmukaisemmin. Turvataksaan kansainvälisen kilpailukykyä sekä kotimaiset investointi- ja työllistämisedellytyksensä Fennovoiman osakkaat tarvitsevat varmuuden kohtuu- ja vakaahintaisesta sähköstä. (PAP 2009, 5, 10.)

Kuvassa 1 Fennovoiman omistussuhteet näkyvät siten, että voimaosakeyhtiö SF omistaa Fennovoimasta 66 prosenttia ja E. ON Nordic 34 prosenttia. Voimaosakeyhtiö SF:stä 55 prosenttia on paikallisten energiayhtiöiden ja 45 prosenttia kaupan ja teollisuuden yritysten omistuksessa.

Kuva 1. Fennovoiman omistusrakenne 2009. (PAP 2009, 33.)

1.3 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyöni oli tapaustutkimus, jossa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää kyselylomakkeen muodossa sekä kvalitatiivista tutkimusmenetelmää teemahaastatteluiden muodossa. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2007, 186 - 187) mukaan tapaustutkimuksessa voidaan käyttää menetelmänä sekä havainnointia että haastattelua, jolloin tutkimuksessa voidaan yhdistellä eri menetelmiä ja eri tavoin kerättyä materiaalia.

Viinamäen ja Saaren (2007, 28) mukaan tutkimuksella voi olla yhteiskunnallista relevanssia, koska se tuottaa uutta tietoa ja ymmärrystä palvelemalla yhteiskuntaa antamalla vastauksia ydinvoimalan taloudellisista vaikutuksista alueen yritysraenteeseen. Tutkimuksen jälkeen on mahdollista, että tutkimuksen tuottama tieto lisää alueen yritysten etuja ja selvittää, miten ydinvoimala voi välillisesti vaikuttaa yritysraenteessa tapahtuviin muutoksiin.

Opinnäytetyössä on käytetty määrällistä tutkimusta, jossa on sovellettu tilastollisia menetelmiä. Vastauksia voidaan verrata vastaaviin tutkimuksiin, joita on tehty Olkiluodon ja Loviisan ydinvoimaloiden rakentamisen aikaisista vaikutuksista yritysten toimintaan. Vastauksia voidaan verrata myös molempien paikkakuntien rakennusvaiheen työllistäviin vaikutuksiin. Tutkimuksessa hyödynnettiin sanallisten vastausten analysointia laadullisilla menetelmillä. Sanallisesti voidaan täydentää joitakin tietoja tai vastauksia kysymyksiin, joita voi olla epäkäytännöllistä esittää numeroina. (Vehkalahti 2008, 13.)

HAMK:n tutkimus- ja kehitystyön menetelmät (2009) mukaan laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan harkinnanvaraisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuskohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Laadullinen tutkimus suosii menetelmiä, joissa tutkittavan näkökulmat pääsevät esille. Opinnäytetyössäni tehdyissä teemahaastatteluissa käytettiin tällaista menetelmää.

Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteitä ovat aineiston harkinnanvarainen, teoreettinen, tarkoituksen mukainen poiminta sekä harkinnanvaraiset näytteet. Tapaustutkimus taas on empiiristä tutkimusta, jossa tutkitaan nykyajassa tapahtuvia ilmiöitä todellisessa elämäntilanteessa. (Eskola, Suoranta 1998, 61, 65.)

Eskolan ja Suorannan (1998, 15,16) mukaan kvalitatiivinen tutkimus perustuu haastatteluiden yhteydessä tehtyihin havaintoihin, joita voi tulla ilmi haastattelun aikana. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimussuunnitelma elää tutkimushankkeen mukana, jolloin kvalitatiivisella menetelmällä saavutetaan ilmiöiden prosessiluonne. Kvalitatiivinen menetelmä sopii hyvin teemahaastatteluihin, koska haastattelun aihepiiri on tiedossa. Haastattelun etuna on se, että sen avulla voidaan kartoittaa tuntematonta aihealuetta, josta ei ole saatavilla etukäteistietoa tai -aineistoa. Toinen haastattelun etu on se, että kysymyksiä voidaan tarvittaessa tarkentaa ja samalla esittää lisäkysymyksiä.

Teemahaastattelulla tämän opinnäytetyön kohdalla tarkoitetaan haastattelua, jossa kysymykset ovat etukäteen mietittyjä kysymyksiä haastateltavan ennalta saaduista kyselylomakkeen vastauksista. Haastattelu voidaan tämän ansiosta suorittaa vapaamuotoisesti keskustellen haastateltavan kanssa. Haastattelija huolehtii siitä, että kaikki teemat, aiheet on käyty huolellisesti läpi haastateltavan kanssa. Haastattelija voi halutessaan vaihtaa haastattelun aikana kysymysten järjestystä. (Viinamäki & Saari, 2007, 22.)

Teoria muodostuu suurimmaksi osaksi Internet-lähteistä ja aiheeseen liittyvistä aikaisemmista tutkimuksista. Empiria rakennetaan teemahaastatteluiden sekä kyselytutkimuksen perusteella. Kyselytutkimuksessa esitetään kysymyksiä kyselylomakkeen välityksellä. Toisin sanoen kyselylomake on mittausväline, jonka sovellusalue ulottuu yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellisestä tutkimuksesta mielipidetiedusteluihin, katu-kyselyihin, sovellustesteihin ja palautemittauksiin. (Vehkalahti 2008, 11, 12.)

2 YRITYSTEN VERKOSTOITUMINEN JA YHTEISTYÖ

Alihankintaverkoston tavoitteena on muodostaa yritysten itse solmimien yhteistyösopimusten avulla monipuolisten ja tehokkaiden tuotteiden ja palveluiden tarjoajien yhteenliittymiä. Koska yksittäisellä yrityksellä ei välttämättä ole riittäviä resursseja suorittaa urakoinnista, on hyvin tärkeää perustaa alihankintaverkostoja. Alihankintaverkoston tavoitteena on muodostaa yritysten yhteistyösopimusten avulla monipuolisia ja tehokkaita yhteenliittymiä. Se kuinka paljon työmaa lopulta työllistäisi, on kiinni alueen yritysten ja yrittäjien aktiivisuudesta ja kilpailukyvystä.

Alihankkijan on hyvä arvioida omat resurssinsa jo ennen urakan tarjousvaihetta ja tarjota palveluja yhdistämällä resurssinsa muiden alan toimijoiden kanssa. Tällä tavoin kaikki urakkaan osallistuvat yritykset hyötyvät kumppanuudesta. Pienikin yritys voi yhteistyönä päähankkijan tai pääurakoitsijan kanssa saada uusia markkinamahdollisuuksia. Verkostoitumisen myötä saadaan suurempien tuotantovolyymien kautta yksikkökustannukset laskemaan, mikä taas tehostaa materiaalien käyttöä ja parantaa valmistettavuutta sekä tuo huomattavia kustannussäästöjä.

2.1 Verkostoituminen

Verkostoituminen (Networking), jota voidaan kutsua myös nimikkeellä alihankinta, tarkoittaa yritysten ja organisaatioiden erilaisia yhteistyömalleja, joihin voivat samanaikaisesti osallistua useat eri tahot. Pienten yritysten kohdalla uusiin haasteisiin vastaamisesta on tullut monimutkainen ja vaikeasti hallittava tehtävä. Yritysten verkostoitumisen motiivina on yleensä osaamisen lisääminen tai paremman kilpailuaseman tavoittelu. Tämä koskee pienten yritysten lisäksi myös suuria yrityksiä. Ydinvoimalaitosrakentamiseen sopii hyvin niin sanottu yhteistyörengas, jolle on ominaista se, että kukin osallistuva yritys hyödyntää yhteisiä resursseja, kuten koneita tai laitteita parhaansa mukaan omassa toiminnassaan. (Pirnes 2002, 7,16.)

Suomalaisten laitetoimittajien tai palveluyritysten yhteenliittymien lähtökohdat laajoihin kokonaisuuksiin kohdistuvissa hankinnoissa ovat oleellisesti vahvemmat kuin yksittäisten yritysten. Niemelän (2002, 17 - 18) mukaan menestyvä tuote tai palvelu syntyy, kun eri yritysten tai organisaatioiden huippuosaaminen yhdistetään. Suuret yritykset

tarvitsevat erikoistuneita alansa huippuosaaajia ja sen myötä pienten yritysten mukanaolo verkostoituvissa yritys rakenteissa antaa niille uudenlaisen tulevaisuuden ja mahdollistaa uusien markkinoiden avautumisen.

Toinen yhteistyömuoto voi olla projektiryhmä eli liittouma, jossa kukin osallistuva yritys tuo oman osaamispanoksensa yhteiseen kakkuun. Tämä ilmenee ennen kaikkea osaamisten yhdistämisestä saatavana synergiaetuna. Tämä yhteistyömuoto antaa kustannusetuja, koska yritykset voivat keskittyä ydinosaamiseensa. Tämä taas johtaa siihen, että projektiryhmä pystyy tarjoamaan ydinvoimalarakentamiseen liittyen suuremman ja kiinnostavamman kokonaisuuden kuin yksittäinen yritys. (Pirnes 2002, 18 - 19.)

Pirneksen (2002, 68 - 88) mukaan verkostot tuovat yrityksille ja organisaatioille uudenlaista erilaista osaamista, varsinkin metallialan yritykset voivat saada lisää kapasiteettia. Verkoston jäsenet joutuvat usein puntaroimaan omaa osaamistaan ja arvioimaan toisten verkoston jäsenten osaamista ja suorituskykyä, tällöin saadaan omaan toimintaan kriittistä arviointia. Verkostoitumisen voidaan sanoa auttavan tehostamaan toimintoja ja yritysten ja organisaatioiden kilpailukykyä.

Energiateollisuuden mukaan kolme neljästä yrityksestä toimii jonkinasteisessa yritysverkostossa. Verkostoitumisen myötä yritykset saavat suurempien tuotantovolyymien lisääntyessä tuotteiden ja komponenttien yksikkökustannusten hintaa laskettua, mikä johtaa kannattavuuden parantumiseen. Yhteistyö päähankkijan tai pääurakoitsijan kanssa avaa osatoimittajille uusia markkinamahdollisuuksia. Verkostoyhteistyön hyödyt loppuasiakkaalle konkretisoituvat joustavuutena ja nopeutena, yksilöllisempinä tuotteina ja palveluina, edullisimpina hintoina sekä parempana laatuina. (Energiateollisuus 2009.)

2.2 Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyössä ydinvoimalaitoksen rakentamisen myötä alueen yritysten toimintaympäristössä tapahtuisi suuria muutoksia. Tarvitaan lisää osaavaa henkilökuntaa, rakennuskapasiteettia majoittamaan ydinvoimalan rakennusajan henkilökuntaa ja tuottamaan heille palveluja myös vapaa-aikaa koskien. Alueen yritykset ovat odottaneet jo kauan kaivattua piristysruisketta toimintaansa. Koska Fennovoiman ydinvoimalahanke

ajoittuu hyvin pitkälle aikavälille, yrityksillä voi olla suuriakin pitkän aikavälin tu-
losodotuksia voimalan suhteen.

Pelkästään rakennusvaiheen kunnallisverotulot talousalueelle olisivat 2,8 - 4,5 miljoonaa euroa vuodessa ja sen työllistävä vaikutus talousalueella on 500 - 800 henkilötyövuotta vuodessa, joten ydinvoimalahankkeen myötä talousalueen elinkeinoelämä piristyisi yksityisten ja julkisten palveluiden kysynnän kasvaessa. Laitoksen käyttövaiheen kiinteistöverotulot sijoituspaikkakunnalle ovat 3,8 - 5,0 miljoonaa euroa vuodessa ja kunnallisverotulot talousalueelle 1,9 - 2,4 miljoonaa euroa vuodessa. (YVA 2008, 20-21.) Työllistävä vaikutus olisi 340- 425 henkilötyövuotta vuodessa. Laitoksen rakentamisella tulee olemaan myös huomattava merkitys koko Kemi-Tornion seudulle, mukaan lukien Norrbottenin lääni ja erityisesti Haaparannan kunnan alue. EU:n sisäinen raja ei muodosta estettä ihmisten liikkuvuudelle joten ydinvoimalaitoksen välitön ja välillinen työllisyysvaikutus ulottuisi valtakunnanrajan myötä myös Ruotsin puolelle Haaparantaan ja sen lähiseuduille. (Lapinliitto 2008.)

Ydinvoimala toisi työpaikkoja runsaasti alueelle, esimerkiksi Olkiluoto 3:n rakentamisessa on ollut mukana 578 yritystä 1343 yrityksen joukosta. Luku voisi olla suurempi-kin Simon ydinvoimalan kohdalla. (Heavy High Tech Oktoberfest 2008.)

Myös matkailualan yritykset voivat tarjota palvelujaan rakennusajan henkilöstölle ja yrityksille. Rauman Seudun Kehitys Oy:n tutkimus Olkiluoto 3:n työntekijöiden vapaa-ajan vietosta (2008) antaa paljon tietoa siitä, minkälaisia aktiviteetteja työntekijät halua-
vat heille järjestettävän heidän vapaa-aikanaan. Heidän mielestään viihtyminen vapaa-
aikana on hyvin tärkeää. Heistä yli puolet työskentelee Suomessa vähintään vuoden
ajan, joten he ovat potentiaalisia asiakkaita kaikille alueen yrityksille kaikilla toimialoil-
la. Tämä voi olla yksi lisätekiä alueen vapaa-ajanvieron mahdollisuuksien lisäämiselle
ja palvelujen tarjoamiselle. Näin saataisiin yhdistettyä myös muitakin toimialoja ja toi-
mialojen välistä yhteistyötä.

Seuraavalla sivulla olevan taulukon 1 mukaan, Länsi-lapin yritys rakenne on sopiva
ydinvoimaa ajatellen. Seudulla on perinteisesti vahvaa teollisuutta, jonka perustana on
vahva metsä- ja metalliteollisuus. Alueella on myös vahvaa osaamista talotekniikkaa
ajatellen. Ydinvoimalan rakentaminen kestää 6-8 vuotta. Rakentamisen ensimmäisessä
vaiheessa tehdään tarvittavat tiet sekä maanrakennustyöt. Rakennusvaiheessa tul-taisiin

tarvitsemaan runsaasti rakentamisaikaisia toimisto-, majoitus-, sosiaali-, ruokala-, työpaja- ja varastotilaa.

Taulukko 1. Kemi-Tornio seudun työpaikat toimialoittain v. 2002- 2006. (Tilastokeskus, työssäkäyntitilastot, 2002- 2006.)

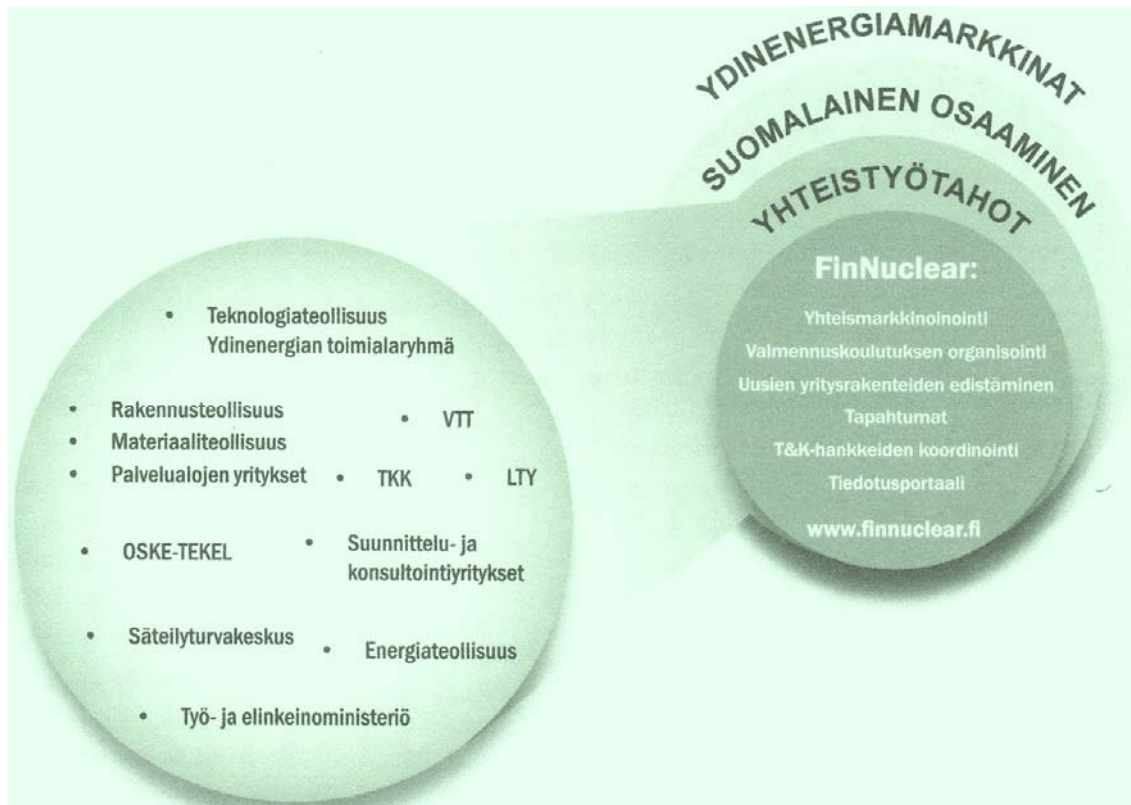
Kemi-Tornio seudun työpaikat toimialoittain.	2002	2003	2004	2005	2006
(A-B) Maa- ja metsätalous	756	745	733	791	734
(C) Kaivostoiminta ja louhinta	219	212	206	206	235
(D) Teollisuus	6146	6279	6256	6074	6169
(E) Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	163	176	174	170	180
(F) Rakentaminen	1746	1693	1598	1634	1658
(G-H) Kauppa, majoitus- ja ravintolatoiminta	2953	2912	2964	3002	2969
(I) Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne	1713	1764	1677	1598	1614
(J-K) Rahoitus-, vakuutus- ym. Toiminta	2046	1980	2133	2206	2201
(L-Q) Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut	7215	7300	7237	7222	7384
Toimiala tuntematon	552	555	526	335	321
Yhteensä	23509	23616	23504	23238	23465

Heavy High Tech Oktoberfest 08 Teollisuusseminaarin aikana luodun tiiviin katsauksen energia- ja kaivosteollisuuden mahdollisuuksiin jolloin esiteltiin myös seutukunnan teollisuuden palvelun osaamista. Tilaisuuteen osallistuneista 71 prosenttia tuli yrityksistä. Yleisöltä kysyttiin myös, missä roolissa yritys tai organisaatio haluaisi olla mukana tarjoamassa yhteisiä palvelukokonaisuuksia ydinvoimalaitosta rakennettaessa. Vastaajista 30 prosenttia ilmoitti halukkuutensa alihankintaan. (Heavy High Tech Oktoberfest 2008.)

2.3 Yritysten organisoituminen toimialatasolla

Prizztech Oy on perustanut FinNuclear -ohjelman yhteistyössä teollisuuden, tutkimusyhteisöjen sekä Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Lähtökohtana on edesauttaa suomalaisia yrityksiä pääsemään lähitulevaisuudessa mukaan koti- ja ulkomaisiin ydinenergiahankeisiin. Juuri tämän vuoksi yritykset tarvitsevat tukea liittoutumiensa toimintoihin, joihin kuuluvat markkinointikanavat, yhteydet kansainvälisiin toimijoihin, tilaajatahoihin ja päähankkijoihin. (Prizztech 2008, 107 – 108.)

Kuten seuraavasta kuvasta 2 huomaa yritysten liiketoimintaa edistävän myös tiedot alan tapahtumista, valmisteltavista hankkeista ja valmistelujen etenemisestä.

Kuva 2. FinNuclear ryhmä edistää suomalaisten yritysten osallistumista tuleviin ydinvoimalaitoshankkeisiin. (Prizztech 2008, 107.)

Teknologiateollisuus Ry:n yhteyteen on suunnitteilla ydinvoima-alan toimialaryhmä, jonka vetovastuu on Prizztech Oy:n hallinnoimalla FinNuclear- tukipalveluyksiköllä. Tukipalveluyksikölle sopivia tehtäviä ovat toimialan järjestäytyminen, koulutukseen panostaminen ja tuki kehityshankkeisiin. Seuraavana on lueteltu tehtävät tarkemmin. (Prizztech 2008, 108.)

- Toimialan järjestäytyminen
- Kansallisen toimialakohtaisen foorumin luominen
- Keskeisimpien fokusalueiden valinta
- Tukipalvelu yrityksille
 - alan suomalaisen teollisuuden yleisen tunnettavuuden ja näkyvyyden edistäminen
 - markkinoiden seuraaminen
 - hanketiedonvälittäminen

- yritysyhmittymien käynnistäminen
- koulutus- ja valmennustoiminnan organisoiminen yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa
- verkostotapahtumien järjestäminen

- Koulutukseen panostaminen
 - alalle tulee varmistaa riittävästi osaajia erityisesti käyttöön ja kunnossapitoon mutta myös projektitoimintaan uusia hankkeita ja modernisointeja ajatellen

- Tuki kehityshankkeisiin
 - alalla on kysyntää useiksi vuosikymmeniksi, ja siitä voitaisiin luoda Suomen huomattava liiketoiminta-alue, jolla olisi sovelluskohteita monilla muillakin aloilla.

3 YDINVOIMALAITOSRAKENTAMINEN

Ydinvoimalaitosrakentamiseen liittyy monenlaista rakentamista ja alihankintaa. Rakentaminen asettaa myös tiettyjä vaatimuksia rakentamiseen osallistuvilta yrityksiltä ja työntekijöiltä. Seuraavana tarkastellaan Suomen ydinenergiarakentamisen nykytilaa, hankkeen työllistäviä vaikutuksia, rakentamiseen liittyvää alihankintaa sekä rakennusvaiheen välillisiä ja välittömiä vaikutuksia.

3.1 Suomen ydinenergiaosaamisen nykytilanne

Suomessa on ollut jo 30 vuoden ajan ydinenergia-alan tutkimusta ja kehitystä. Samalla on ylläpidetty alan asiantuntijoiden osaamistasoa ja luotu alan tutkimusinfrastruktuuria. Ydinvoimatekniikan T & K -toiminta on ensisijaisesti tähdännyt osaamisen ja valmiuksien kehittämiseen ja ylläpitoon käytössä olevien laitosten turvallisuuden takaamiseksi. Tutkimus- ja kehitystoiminnan myötä saadaan kasvatettua merkittävää alan osaamista, jota voidaan hyödyntää ydinvoimalarakentamisessa. Hyödyntäminen kuitenkin edellyttää hyviä yhteistyöverkostoja, asiantuntemusta toimialasta sekä alaan liittyvästä teknologiasta. (Prizztech 2008, 59, 73.)

Ydinvoimalaitosyksikön toimitukselle on olemassa omat erityiset määräykset, joita valvoo Säteilyturvakeskus (STUK). Näitä määräyksiä ovat mm. joihinkin toimituksiin liittyvät toimintokohtaiset laatu- ja järjestelmävaatimukset, kuten ISO 9001:2000:n mukaisesti sertifioitu hitsausjärjestelmä. Teollisten projektien toteutuksessa vaaditaan myös täydellistä dokumentointia eri työvaiheista, työmenetelmistä, käytetyistä materiaaleista ja tarkastuksista. Myös rakentamiseen liittyvät turvallisuuskysymykset asettavat omat vaatimuksensa rakentamisvaiheessa mukana oleville yrityksille. (SFS 2009.)

Suomen erinomainen ydinenergian hyödyntäminen on kansainvälisesti tunnustettua. Suomen ydinenergia-alan osaaminen on kertynyt kotimaisten laitosten käytöstä, kunnossapidosta ja modernisoinneista, ydinjätehuollosta, ulkomaisista projekteista sekä alan tutkimuksesta ja koulutuksesta. Koska yritysten resurssit ovat hajallaan eri organisaatioissa, isoihin toimituskokonaisuuksiin pääsemiseksi olisi muodostettava konsortioita, jotka koostuisivat eri toimialojen toimijoista. Kuvasta 3 näkee, vaikka luettelo on

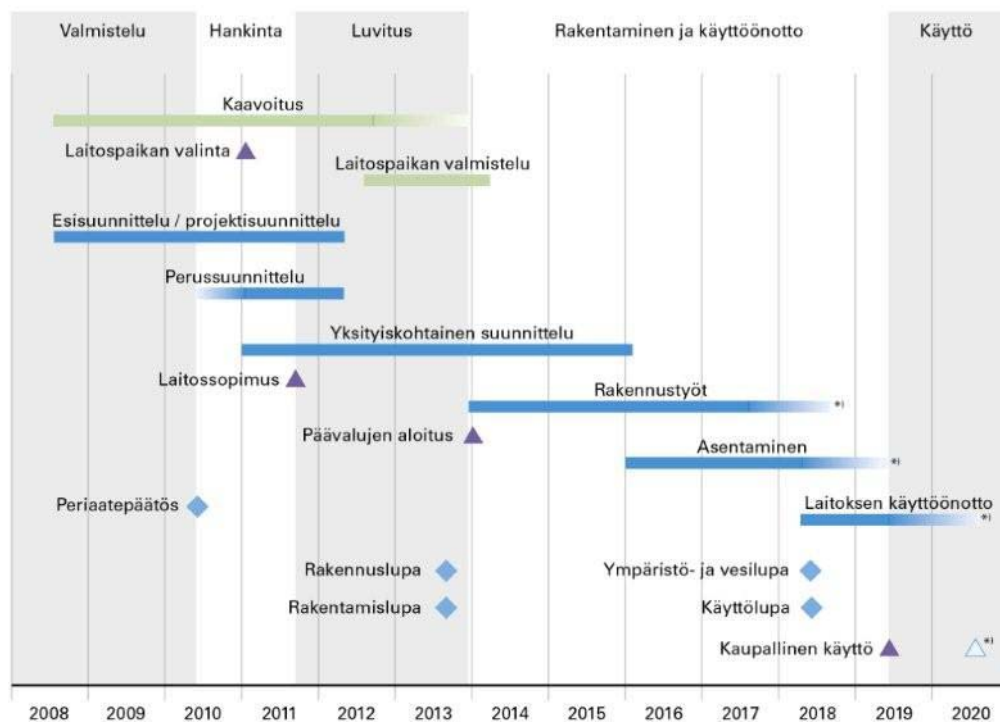
ainoastaan suuntaa antava, ydinvoimalaitosrakentamisen keskeisimmät osa-alueet, jotka kattavat valtaosan ydinvoimalaitoksen rakentamisprojektista.

KESKEISIMMÄT OSAAMISALUEET			
PALVELUT	LAITEVALMISTUS	RAKENTAMINEN	MATERIAALIT
KONSULTOINTI	KONEPAJATUOTTEET	TERÄSRAKENTEET	TERÄS
SUUNNITTELU	AUTOMAATIOJÄRJESTELMÄT	BETONIRAKENTEET	KUPARI
PROJEKTIJOHTAMINEN	VALVONTAJÄRJESTELMÄT	PROFIILIT	JALOTERÄKSET
KUNNOSSAPITO	SÄTEILYNVALVONTALAITTEET	YHDYSKUNTA TEKNIikka	
TESTAUS- JA MITTAUSPALVELUT	SÄHKÖJÄRJESTELMÄT	MAANRAKENTAMINEN	
KOULUTUS	INFORMAATIOJÄRJESTELMÄT		
TUTKIMUS- JA KEHITYS			

Kuva 3. Suomalaisen osaaminen kattaa valtaosan ydinvoimalaitoksen rakentamisprojektista. (Priztech 2008. 101.)

3.2 Fennovoiman ydinvoimalahankkeen aikataulu

Ydinvoimalaitoksen rakentaminen kestää yhden yksikön tapauksessa noin kuusi vuotta ja kahden yksikön tapauksessa noin kahdeksan vuotta. Kuvasta 4 näkee Fennovoiman ydinvoimalaitoksen rakentamisaikataulun.

Kuva 4. Fennovoiman hankkeen alustava aikataulu 2009. (PAP 2009, 53.)

3.3 Ydinvoimalaitoshankkeen työllistävä vaikutus

Fennovoiman ydinvoimalahanke on mittava projekti. Rakentaminen kestää kuudesta kahdeksaan vuotta ja enimmillään työmaalla työskentelee yksiköiden määrästä riippuen 3500 - 5000 henkilöä. Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 2008 ilmenee, että ydinvoimalahankkeella on merkittäviä vaikutuksia aluetalouteen, työllisyyteen sekä sijaintipaikan kiinteistömarkkinoihin, väestöön, elinkeinorakenteeseen ja palveluihin. Rakennusvaiheen työllistävä vaikutus talousalueella on noin 500 - 800 henkilötyövuotta. Verotulot kasvavat uusien asukkaiden, pirstyneen elinkeinotoiminnan ja lisääntyneen rakentamisen seurauksena, Väestöpohja ja asuntokanta kasvavat ja näin ollen myös yksityisten ja julkisten palveluiden kysyntä kasvaa. (YVA 2008, 20, 75.)

Fennovoiman voimalaitosrakentamisajan työllisyysvaikutuksiksi on arvioitu olettaen kotimaisuusasteen olevan 35 - 40 % joka vastaa 21000 - 39000 henkilötyövuotta. Tasaisesti jaettuna tämä tarkoittaa hankkeen työllistävän Suomessa koko kuudesta kahdeksaan vuoteen kestäväen rakentamisvaiheen ajan keskimäärin 3500 - 4900 henkeä. (YVA 2008, 90- 91.)

3.4 Ydinvoimalaitoksen rakentamiseen liittyvä alihankinta

VTT (2004) tiedotteen numero 2228 tulosten mukaan ydinvoimateollisuudessa on perinteisesti käytetty runsaasti alihankkijoita. Koska ydinvoimalaitokset ovat monimutkaisia kokonaisuuksia ja niiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito vaativat monipuolista asiantuntemusta sekä runsaasti työvoimaa. Suunnitteluun ja rakentamiseen osallistuneet urakoitsijat vastaavatkin usein toimittamiensa laitteiden ja järjestelmien kunnossapidosta myös laitoksen valmistumisen jälkeen. (Kettunen & Reiman, 2004, 54.)

Ydinvoimalan rakentaminen on normaalia vaativaa teollisuus- ja voimalaitosrakentamista, kuten muukin voimalaitos- tai teollisuusrakentaminen. Sen erityispiirteenä on kuitenkin rakennuskohteen laajuus ja pitkä rakennusaika. Kemi-Tornion alueella on vahvaa osaamista juuri niillä aloilla, joita ydinvoimalaitosrakentamisessa tarvitaan. Näitä osaamisalueita ovat suunnittelutyö, rakennustyöt, putkistojen ja komponenttien asennukset, talotekniikka ja muut rakennuksiin liittyvät laitteistot, sähkö- ja automaatio-

asennukset, erilaisten mekaanisten ja sähkötekniisten laitteiden toimitukset sekä työmaaym. rakentamiseen liittyvät palvelut.

Rakentamisvaiheen etenemissuunnitelmassa pysyminen edellyttää tiukkaa aikataulun noudattamista. Ydinvoimalaitosrakentamiseen mukaan haluavan alihankintayrityksen tulisi erityisesti olla toimituskykyinen prosessien ja laitteistojen osalta sekä henkilöstön tulee olla osaavaa ja ammattitaitoista. Yrityksellä pitää olla taloudelliset toimintaedellytykset ja sen on oltava hinta- ja laatukilpailukykyinen. Rauman Kauppakamarin, Satakunnan Kauppakamarin ja Prizztech Oy:n selvityksestä 2004, Olkiluoto 3:n tuomat mahdollisuudet ja vaatimukset toimittajille, mukaan voimalaitoshanke sisältää huomattavasti ketjuuntunutta alihankintaa. Näitä alihankintaan liittyviä toimintoja tarkastellaan alempana lähemmin toimialoittain. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.1 Suunnittelu- ja konsultointi

Ydinvoimalaitosrakentamisessa tarvittavaa suunnittelu- ja konsultointiin liittyviä alihankintapalveluja ovat rakenne-, putkisto- ja sähkösuunnittelu, tulkkauspalvelut, ohjelmistotuotanto, logistiset ratkaisut, 3D-mallinnus, dokumentointi, työturvallisuusanalyysit, teleyhteyksien suunnittelu. Näitä palveluja tuottavia yrityksiä löytyy Kemi- Tornion alueelta tarvittaessa runsaasti. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.2 Rakennustyöt ja -tuotteet

Ydinvoimalan rakennustyömaalla tarvitaan runsaasti toimisto-, majoitus-, sosiaali-, ruokala-, työpaja ja varastotilaa, jonka vuoksi rakentamiseen sisältyy myös tavanomaista talotekniikkaa. Näin ollen alueen yrityksillä on hyvät mahdollisuudet kilpailla näistä urakoista. Väliaikaisten tilojen rakentaminen ja ylläpito tarjoavat työtä myös pienemmillä alan yrityksille. Ydinvoimalaitosrakentamisen alihankintaan liittyviä rakennustöitä ja rakennustuotteita ovat rakennusmateriaalit, perustukset, talotekniikka, suojarakennukset, telineet, nostot, verstaspalvelut, jälkivalut, reiät, piikkaukset, pinnoitukset, maa-

laukset, alueen valaistus sekä aidat ja portit. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.3 Metalliteollisuuden mekaaniset komponentit ja asennustyöt

Laitosrakentamisen suurimman työkokonaisuuden muodostavat asennustyöt. Asennustöiden suurin osakokonaisuus muodostuu putkistojen ja niiden oheislaitteiden asennuksesta. Metalliteollisuuteen liittyvää alihankintaa mekaanisten komponenttien ja asennustöiden osalta ovat putkistot, kannakkeet, ripustukset, kiintopisteet, paineastiat, lämmönvaihtimet, säiliöt, altaat, lainerit, läpiviennit, sulut, nosturit, nostimet, hissit, hoitotasot, terästatot, raput, kaiteet, veden- ja lauhteenkäsittelylaitteet, jäähdytysjärjestelmät, pumput, venttiilit, putkistot, dieselagregaatit, sprinklerijärjestelmät, teräsrakennetoimitukset, suojarakennuksen teräskuori, läpiviennit ja sulut sekä altaiden vuoraukset. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.4 Prosessiteollisuus

Prosessiteollisuuden alihankinta-alueita ovat hydraulikka, eristys, teräsrakenteet, putkistotyöt, lujitemuovit, luvanvaraiset työt, jotka liittyvät kemikaaleihin, painelaitteisiin, hisseihin ja oviin. Alihankintaa ovat myös erilaiset prosessiautomaatioasennukset, tarkastustoiminnot ja rakennusten kunnossapito. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.5 Sähkötekniset asennustyöt ja -komponentit

Toiseksi suurimman työkokonaisuuden ydinvoimalaitosrakentamisessa muodostavat sähkö- ja automaatioasennukset. Sähkötekniisiin komponentteihin ja asennustöihin liittyvää alihankintaa ovat prosessisähkö ja -automaatiot, muuntajat, kytkinkentät, talosähkö, kulunvalvonta- ja puhelinjärjestelmät, palohälytys- ja sammutusjärjestelmät, atk-

tarvikkeet, valaisin- ja tuuletusjärjestelmät. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.6 Työmaa- ja muut palvelut

Työmaa- ja muihin palveluihin liittyvää alihankintaa ovat aluetyöt, kuten louhinnat, koneet, kuljetukset, ja työmaan välityspalveluiden osalta kopio-, lähetti- ja toimistopalvelut. Verstaspalveluiden osalta alihankintaa ovat metalli-, puu-, ja pintakäsittely sekä sähkö. Väli aikaisten verkostojen osalta LVIS, tele- ja dataverkostot. Muuta työmaapalveluihin liittyvää alihankintaa ovat työväline- ja laitevuokraus, logistiikkapalvelut, kuljetuspalvelut, siirrot, nostot, varastointi, posti ja rahti, henkilöstöpalvelut, vapaa-ajan viettöpalvelut, majoitus, ruokailu, työterveyshuolto, kauppa-, posti-, pankki-, parturi- ja turvallisuuspalvelut, vartiointi sekä palosuojelu. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.7 Metall- ja konepajateollisuus

Metalli- ja konepajateollisuuden alihankintaan liittyy prosessiteollisuuden kunnossapitopalveluita toimittavat konepajat sekä pienet alihankintapajat. Näitä alihankintoja ovat suurpainemuovaus, numeerinen panomuovaus, muotoili, tuotantoprosessin kunnossapito, teollisuussuunnittelu, 3D-mittaus, 3D-suunnittelujärjestelmät, teräsrakenteet, prosessiteollisuuden kuljettimet, sähkökemiallinen pinnankäsittely, NC- koneistus, pintasuojaukseen liittävä teknokeemia, kevyet ja kantavat kerroslevyt ja kennorakenteet, hitsausosaaminen ja automatisointi, levytyöosaaminen, laserhitsaus ja -leikkaus, putkistötyöt, kone- ja laitossuunnittelu. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.8 Maansiirtotyöt, maanrakennus ja vesirakennustyöt

Voimalaitoksen rakentaminen alkaa maansiirtotöillä, joihin kuuluu ensimmäisessä vaiheessa alueen raivaus ja tasaus. Muuta maanrakentamiseen liittyvää alihankintaa ovat esimerkiksi tiestön ja kenttien rakentaminen, kallion louhinta, kallion betonointi ja injektointi, maa-aineksen kuljetus ja läjitys, kallion murskaus, vesistötyöt, ruoppaus, louhinta. Louhinnan tuloksena saatavaa materiaalia voidaan käyttää täytemaana tai betonin tuotannossa. Rakentamisen aikana voimalaitosalueelle on suunniteltu tehtävän vähä- ja keskiaktiivisille jätteille neljä erillistä luolaa 30- 100 metrin syvyyteen riippuen loppusijoitusalueen geologisista ominaisuuksista. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.9 LVI

LVI-alan alihankintaa ovat alihankintana ostettavat laiteoimitukset, kuten muuntajat, käytöt, suojaukset, kytkinkentät, prosessiautomaatio, sähkökeskukset, kaapelit, asennukset, kaapeliradat ja reitit, kaapelointi, laiteasennukset ja kytkennät, vesi- ja viemärijärjestelmät, tilojen ilmastointi ja lämmitys, kiinteistön sähköistys, kulunvalvonta ja telejärjestelmät, palohälytysjärjestelmät. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.10 Suunnittelupalvelut

Vaikka voimalaitoksen päätoimittajat vastaavat oman toimituksensa osalta laitossuunnittelusta, laitoksen rakentamisessa tarvittaneen myös runsaasti ostettavaa suunnittelu- palvelua. Pääsuunnittelijat käyttävät apunaan alihankkijoita ja omia eri maakunnissa olevia aluekonttoreita suunnittelun toteuttamisessa. Näitä alihankintana suoritettavia suunnittelupalveluja ovat arkkitehtisuunnittelu, rakennus- ja rakennesuunnittelu, teräs- rakennesuunnittelu, prosessisuunnittelu, sähkö- ja automaatio suunnittelu sekä työn- suunnittelu. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.11 Kylmä- ja talvitekhnologia

Ydinvoimalaitoksen sijoituessa Simoon tai Pohjois-Suomeen on erittäin tärkeää varmistaa kylmä- ja talvitekhnologian osalta alihankintana yhteiskunnan ja infrastruktuurin toimivuus myös talvella sekä niihin liittyvät muotoilupalvelut sekä ympäristömuutos-tutkimus. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.12 Puutuote- ja puuteollisuus

Puutuote- ja puuteollisuuden alihankintaa ovat puuteollisuus, sahateollisuus puuraken-neliitostekniikka ja rakennuspuusepänteollisuuden osalta erityisesti ovet, ikkunat, por-taat, kattoristikot ja niin edelleen. Taloteollisuuden osalta taloteollisuutta palvelevat sahat. Kemi- Tornion alueella onkin tunnetusti juuri puuteollisuuteen liittyvää toimintaa runsaasti. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.13 Betonirakentaminen

Betonirakentamiseen liittyvää alihankintaa ovat betonilaudoitukset ja -muotit, betonite-räs, jänneteräs, raudotteet esivalmisteena ja asennuspaikalla, betonirakenteet, jännitetyt betonirakenteet, valmisbetonin tuottaminen, betonielementit, pintakäsittelyt. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.14 ICT

ICT (Information and Communications Technology), tieto- ja viestintäteknologian ali-hankintoja ovat tietoliikenneverkkojen testaus, järjestelmäsuunnittelun prosessiosaami-nen, turva-alan ICT- palvelut, liitos ja pakkaustekniikka, ASIC- suunnittelu, elektroniikan testaus, 3D-animaatio, virtuaaliympäristöt, prosessiteollisuuden kunnonvalvonta, tietoliikenneohjelmistot, mittaustekniikka ja mittausanturit, käytettävyytestaus, verkot-

tuneen yritystoiminnan tietotekniikka. (Rauman kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & Prizztech Oy 2004.)

3.4.15 Matkailu ja liikennepalvelut

Matkailun osalta alihankintaa ovat ohjelmapalveluiden tuottaminen rakennushenkilökunnalle, matkailupalveluiden ja tuotteiden elämyksellistäminen, palvelutuotanto liittyen majoitukseen ja erilaisiin aktiviteetteihin. Liikenteen osalta alihankintaa ovat muun muassa erilaiset kuljetuspalvelut, kuten taksipalvelut, linja-autoliikenteen järjestäminen, lentokenttäpalvelut, junayhteydet, autonvuokraus. Näiden edellä mainittujen alihankintapalvelujen ohella myös muut toimialat voivat myydä tuotteitaan tai palveluitaan rakennusvaiheen henkilöstölle ja rakentamiseen osallistuville yrityksille. Näitä ovat esimerkiksi elintarvikekaupat, asunnonvälitystoimistot, viestintään erikoistuneet yritykset, mainos- ja markkinointitoimistot, terveyspalveluita tuottavat yritykset, vapaa-ajan palveluja tuottavat yritykset, viranomaispalvelut sekä monet muut palvelualat.

3.5 Rakentamisvaiheen välittömät ja välilliset vaikutukset

Ydinvoimalaitoksen rakentaminen on erittäin työvoimavaltaista toimintaa. Se tarjoaa sekä suoria että välillisiä työpaikkoja useille työntekijöille useaksi vuodeksi. Satakuntaliiton julkaisun A:209 (1993) mukaan Olkiluodon ydinvoimalaitosten rakentamisessa TVO on käyttänyt Satakuntalaisia yrityksiä seuraavilta toimialoilta: kaivuu-, louhinta-, maansiirto-, rakennus-, maalaus- ja kunnossapitourakointi, teräsrakentaminen, suunnittelupalvelut sekä erilaiset raaka-aine- ja tarvikehankinnat. TVO on lisäksi myös ostanut Satakuntalaisilta yrityksiltä kiinteistön hoitoon, siivoukseen sekä vartiointiin liittyviä palveluita. TVO:n muualta Suomesta tilattuja laitehankinta ja ostopalvelua ovat olleet erityisvaatimuksia sisältävät laitosprosesseihin kohdistuvat hankinnat, kuten erilaiset kone-, putkisto-, sähkölaite- ja kaapelihankinnat sekä instrumentointiin liittyvät tavara- ja ostopalveluiden ostot.

Ydinvoimalaitos toisi sijoituessaan alueelle työpaikkoja ja yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Ydinvoimalaitoksen rakentaminen ja toiminta vaikuttaisivat monin tavoin sijaintikunnan ja sen vaikutusalueen yritystoimintaan sekä työllisyyteen. Kaupunkitutkimuksen työraportin (2007, 27- 28) mukaan Eurajoella toimivien yritysten toimipaikkojen määrä ja henkilöstö ovat lisääntyneet ydinvoiman myötä. Toimipaikkojen ja henkilöstön määrät ovat lisääntyneet erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa sekä jonkin verran myös majoitus- ja ravitsemistoiminnan ja liike-elämän palveluiden kuten kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalveluiden osalta. Kasvua on tapahtunut myös rakentamisen ja teollisuuden palveluiden toimialoilla.

Rakennusinvestoinnin vaikutukset yritystoimintaan ja yritysten tarvitsemaan työpanokseen koostuvat useasta eri asiasta. Suunnittelu- ja rakennustyöt saavat aikaan suoraan joko rakennuttajan tai omistajan toimesta ja urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden ja palveluntoimittajien toteuttamina investoinnin välittömän vaikutuksen kyseisten yritysten liikevaihtoon, työvoimapanokseen sekä arvonlisäykseen. Välittömän vaikutuksen lisäksi investointi synnyttää myös pitkän toimitusketjun välituotepanoksia, kuten rakennusaineita ja -tarvikkeita, koneita ja laitteita, kuljetuspalveluja sekä muita palveluja.

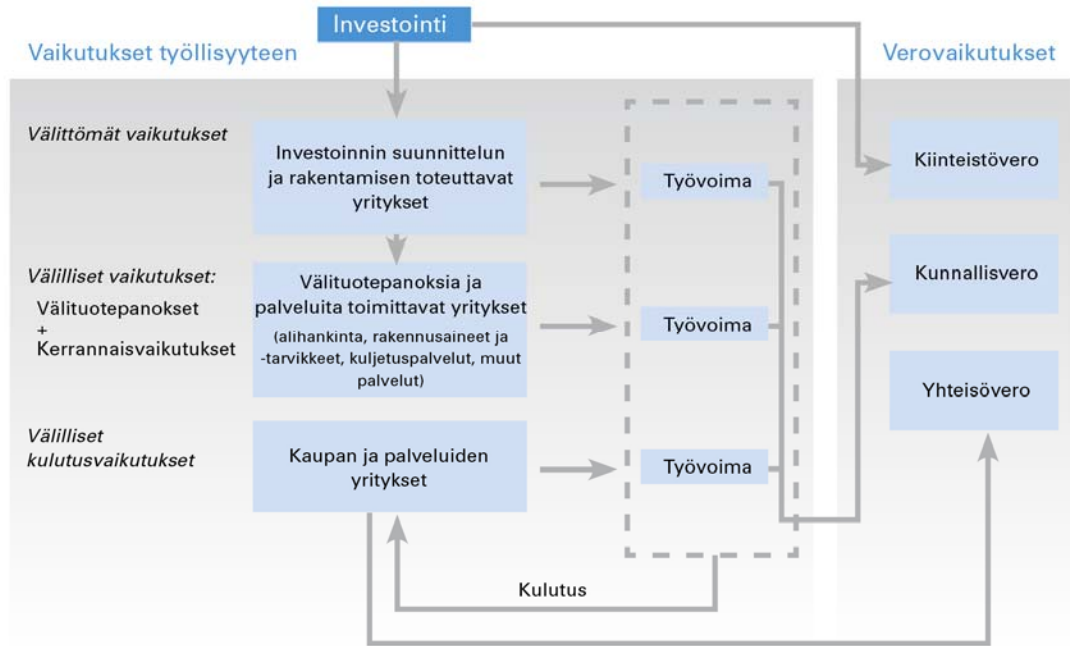
Välillisiä kerrannaisvaikutuksia syntyy, kun urakoitsijat ostavat muilta yrityksiltä tavaroita ja palveluja, joiden tuottaminen edellyttää edelleen tavaroiden ja palveluiden ostoa ketjun seuraavalta vaiheelta. Välilliset kerrannaisvaikutukset voivat olla kokonaisuudessaan samaa suuruusluokkaa tai suurempia kuin alkuperäiset suorat vaikutukset. Investointien suorien vaikutusten sekä välillisten kerrannaisvaikutusten seurauksena yritysten työvoima käyttää työpanostaan investointiin liittyen ja saa vastaavasti kompensatioksi palkkatuloa. Tästä tulosta kanavoituu merkittävä osa välillisiin kulutusvaikutuksiin liittyväksi kulutukseksi, joka heijastuu kaupan ja muiden palveluita tuottavien yritysten liiketoimintaan, työvoiman käyttöön ja samalla synnyttää tuotanto- ja palveluketjuja niihin sidoksissa oleville yrityksille.

Ydinvoimalaitoksen rakentamisvaiheessa syntyy huomattava välitön työvoiman, erilaisten materiaalien, tarvikkeiden ja laitteiden kysyntä. Ydinvoimalaitoksen rakentaminen edellyttää tavanomaisen teollisuusrakentamisen ohella runsaasti erikoistyövoimaa ja -materiaaleja sekä erikoiskoneiden, -laitteiden ja erikoiskaluston käyttöä. Suurin osa välittömistä vaikutuksista sijoittuisi varsinaiselle laitostyömaalle laitoksen rakentamis- ja laiteasennusvaiheisiin. (Kaupunkitutkimuksen työraportti 2007, 38- 39.)

Välillinen työllisyysvaikutus riippuu siitä, kuinka paljon alueella on rakennushankkeessa tarvittavia välituotteita tuottavia yrityksiä sekä näiden yritysten kilpailukyvyistä. Myös erityyppisten välituotteiden välillä on huomattavia eroja siinä suhteessa, miten merkittävä tekijä kuljetusetäisyys on rakennuspaikalle toimitetun tuotteen hinnasta. Tämä voi vaikuttaa myös siihen, saavatko vaikutusalueen yritykset kilpailuetua sijaintinsa suhteen verrattuna muualla toimiviin yrityksiin. Paikallisuus voi olla merkittävä kilpailuetu useissa palveluja tuottavissa yrityksissä, kuten rakentamisen tarvitsemien kauppaa-, ravitsemis-, majoitus- sekä kiinteistöhuoltopalveluissa. Näihin välillisiin työllisyysvaikutuksiin voidaan liittää myös laitoksen vartiointitoimet, kiinteistöjen hoito ja siivous sekä työntekijöiden ruokailuun liittyvät työpaikat. (Kaupunkitutkimuksen työraportti 2007, 38- 39.)

Välittömästi ja välillisesti hankkeeseen työllistyneiden palkoista ja päivärahoista osa ohjautuu erilaisten palveluiden ja tuotteiden kulutukseen, jolloin syntyy uusia työpaikkoja. Julkisten palveluiden kysyntä ydinvoimalaitosrakentamisen myötä on kasvanut Olkiluoto 3:n rakennustyömaalla ulkomaalaisten rakennusmiesten ottaessa myös perheensä mukaan Suomeen. Ulkomaisen rakennushenkilökunnan pidennettyä Suomessa oloaikaansa perheineen he kuluttavat myös julkisia palveluita, kuten terveydenhuoltoa, koulutuspalveluita, lasten päivähoitoa. Tämä lisää myös vapaa-ajan palveluiden kysynnän lisääntymisen myötä alueen työllisyysvaikutuksia. Ulkomailta ja muualta Suomesta tulevien työntekijöiden perheen jäsenille olisi oltava jonkinlainen suunnitelma miten heidän viihtyvyytensä saadaan taattua tarjoamalla tarvittavia palveluja asuinalueiden lähetyvillä. Julkisten palveluiden kysyntä lisää ydinvoimalaitosalueen lähetyvillä sijaitsevien asuinalueiden päiväkotipaikkojen määrää ja liikunta-aktiiviteettien tarpeen lisäämistä monipuolisemmaksi. Hyvät palvelut takaavat työntekijöiden ja heidän perheensä tyytyväisyyden. (YVA 2008, 266- 267.)

Kuvasta 5 käy selville miten ydinvoimalaitoksen on arvioitu vaikuttavan työllisyyteen.

Kuva 5. Fennovoiman ydinvoimalaitoksen työllisyys- ja verovaikutusten arviointi 2009. (PAP 2009, 90.)

Ydinvoimalaitoksen verovaikutusten osalta pelkästään rakennusvaiheen kunnallisverotulot talousalueelle olisivat 2,8- 4,5 miljoonaa euroa vuodessa. Sen työllistävä vaikutus talousalueella on 500- 800 henkilötyövuotta vuodessa, joten ydinvoimalahankkeen myötä talousalueen elinkeinoelämä piristyi yksityisten ja julkisten palveluiden kysynnän kasvaessa. Laitoksen käyttövaiheen kiinteistöverotulot sijoituspaikkakunnalle ovat 3,8 - 5,0 miljoonaa euroa vuodessa ja kunnallisverotulot talousalueelle 1,9- 2,4 miljoonaa euroa vuodessa. (Lapin Liitto 2008.)

3.6 Ydinvoimalaitosrakentamiseen liittyvät palvelut

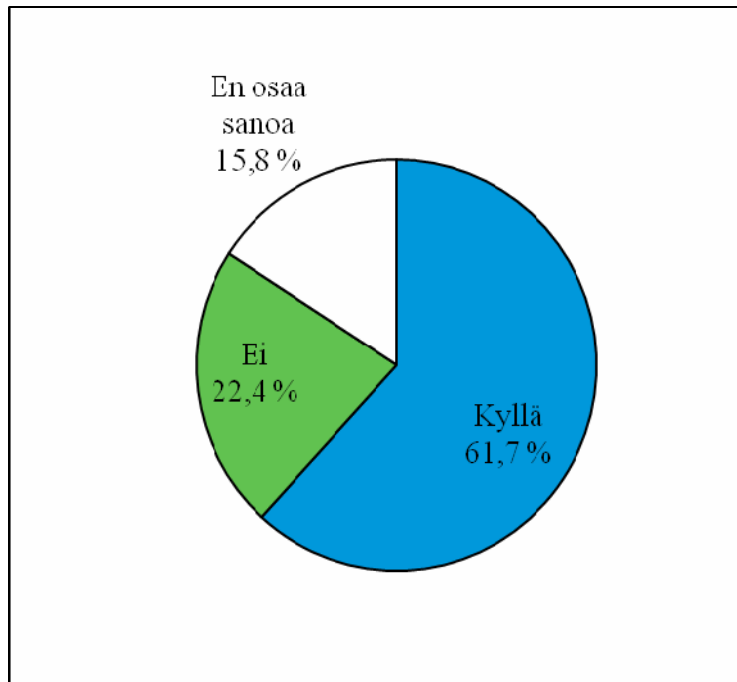
Ydinvoimalaitosrakentamiseen liittyviä palvelutoimintoja ovat mm. hankintakonsultointi, johdon konsultointi, liiketoimintakonsultointi, ympäristövaikutusten arviointi, rakennustoiminnan johto, hankkeen käynnistämistoiminnot, tekninen suunnittelu, laitoksen käyttöönottopalvelut, tarkastustoiminta, ydinjätehuolto, viranomaistoimeksiannot, projektin johtotehtävät, markkinointitutkimukset ja koulutustarveselvitykset. (Priztech 2008, 88.)

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimuksessa lähetettiin kysely saatekirjeineen (Liitteet 1,2 & 3) yhteensä 940 yritykseen joista 300 postitse. Lopuille 640 yritykselle lähetettiin kyselyyn linkki Internetissä toimivaan Webropol- ohjelmaan. Molemmissa kyselymuodoissa käytettiin samoja kysymyksiä. Tavoitteena oli saada vastauksia kaikilta toimialoilta, ja kyselyyn osallistuneet yritykset ovatkin niin isosta ydinvoimalaitosrakentajasta aina pieneen hoitoalan yritykseen. Vastauksia saatiin 183 kpl ja vastausprosentiksi tuli 19 prosenttia. Kyselyyn osallistuvat yritykset valittiin satunnaisotannalla eri yritystietokannoista, kuten yrittäjärekistereistä, kuntien yrityshakemistosta ja toimiala-hakemistoista. Tutkimuksessa kysymykset jakaantuivat kolmeen eri osioon, ensimmäisessä kysyttiin ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikutuksia yrityksen toimintaan. Toisessa osiossa kysyttiin ydinvoimalahankkeen työllistäviä vaikutuksia ja viimeisessä kolmannessa osiossa yritysten tämänhetkisestä yritysyhteistyöstä sekä yritysten halukkuudesta yritysyhteistyöhön hankkeen toteutuessa. Kyselytutkimuksen lisäksi tehtiin vielä 21 haastattelua, joissa kysyttiin tarkentavia vastauksia kyselyn vastausten perusteella. Neljännessä osiossa tarkastellaan ydinvoimalaitoksen vaikutuksia matkailun ja liikenteen kannalta.

4.1 Ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikutukset yritystoimintaan

Kuvasta 6 näkee, että suurin osa vastaajista 61,7 prosenttia uskoi Fennovoiman ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikuttavan yrityksensä toimintaan. Vastaajista 22,4 prosenttia ei nähnyt ydinvoimalahankkeella olevan vaikutusta toimintaansa ja 15,8 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa, onko ydinvoimalahankkeella vaikutusta toimintansa kannalta. Kysymykseen vastasi 183 vastaajaa. Kyllä-vastausten suuren prosenttimäärän perusteella voidaan todeta hankkeen vaikutusten ulottuvan suurimpaan osaa alueen yrityksistä.

Kuva 6. Uskotteko Fennovoiman ydinvoimalahankkeen vaikuttavan yrityksenne toimintaan?

”Kyllä” vastanneilta kysyttiin, miten he arvelevat hankkeen vaikuttavan toimintaansa. Vastausten perusteella voi päätellä, että ydinvoimalahanke vaikuttaa työllistävästi rakennus- ja metallialalla. Erilaisten palvelujen kysyntä kasvaa rakennusvaiheen myötä. Yrittäjien mielestä hankkeen vaikutukset näkyvät usealla tavalla riippuen toimialasta, kuten yritysten palvelujen kysynnän kasvuna, alueen kaupan ja rakentamisen vilkastumisena. Hanke vaikuttaa myös välillisesti alueen pienyrityksiin. Työmaa tulisi olemaan suuruudeltaan niin iso, että normaalia rakentamista ja asuntoremontteja tehtäen runsaasti varsinaisen voimalarakentamisen lisäksi. Alueen majoitustarve kasvaisi ydinvoimalaitosrakentamisen myötä suuremmaksi kuin lähiympäristön majoituskapasiteetti on tällä hetkellä. Tämän seurauksena majoituskapasiteettia lisättäneen huomattavasti. Alueen yrittäjät uskovat asiakasmäärän lisääntymiseen alueella ydinvoimalaitoksen tulon myötä sekä alueen toiminnan kasvuun. Tämä vaikuttaa rakentamiseen ja muuhun yritys-toimintaan. Matkailualan yrittäjien mielestä ydinvoimalaitos sijoituessaan Pohjois-Suomeen vaikuttaisi *”Positiivisesti. Rakennusvaihe tuo paljon työntekijöitä työmaalle ja henkilöstöä uusiin työpaikkoihin, asukkaita Meri- Lapin alueelle, jotka kaikki ovat myös potentiaalisia matkailupalveluiden käyttäjiä.”* Yleinen mielipide on, että alueen toiminta kasvaa ja sitä kautta vaikuttaa kaikkien yritysten toimintaan.

Kysyttäessä miten yrittäjät arvelevat ydinvoimalan rakentamisen aikaisten vaikutusten näkyvän toiminnassaan Suurin osa 183 vastaajasta kertoi vaikutusten näkyvän positiivisesti liikevaihdon kasvuna, toiminnan vilkastumisena ja työllistävänä vaikutuksena. Yrittäjät uskovat ydinvoimalatyömaan työllistävän paljon paikallisia yrityksiä. Työmaa toisi mukanaan myös pienempää rakentamista, kuten laitosalueen ympärille asuinrakentamista, teollisuusrakentamista ja mahdollisesti vuokra-asuntojen rakentamisen kasvavan. Rakentamisen aikaiset vaikutukset näkyisivät myös oppilaitosten tarpeiden kasvuna. Tärkeäksi seikaksi nousi myös se, että ydinvoimalaitos toisi mukanaan pysyviä työpaikkoja alueen asukkaille. Yrittäjien mielestä voimalaitoksen rakentaminen näkyisi myös siten, että isojen yritysten ollessa mukana rakentamisessa jää pienemmille yrityksille paremmin muita töitä. Osa yrittäjistä uskoo hankkivansa lisää kalustoa, henkilöstöä sekä uskoo investointien lisääntyvän.

Yrittäjien negatiiviset vastaukset liittyivät lähinnä siihen, ettei ajatus ydinvoimalasta sovi yrityksen imagoon sekä mahdollisesti työvoimapulaan. Eräät yrittäjät toivovat pääsevänsä mukaan alansa tarjouskilpailuun, vaikka heidän mielestään pienellä yrityksellä tuskin on potentiaalisia mahdollisuuksia kilpailla maanlaajuisesti alalla toimivien yritysten kanssa. Osa yrittäjistä ei uskonut rakentamisen vaikuttavan mitenkään yrityksensä toimintaan. Näistä yrittäjistä suurin osa on sivutoimisia yrittäjiä, joiden yritystoiminta on pienimuotoista.

Yrittäjiltä kysyttiin, onko heidän yrityksellään tulosodotuksia ydinvoimalan sijoituessa Pohjois-Suomeen? 183 vastaajasta 52,5 prosenttia kertoi yrityksellään olevan tulosodotuksia ydinvoimalan sijoituessa Pohjois-Suomeen ja 47,5 prosentin mielestä heidän yrityksellään ei ole tulosodotuksia. Eräs yrittäjä vastasi haastattelussa yrityksensä tulosodotusten osalta ”*Uskon ja luotan siihen, että homma tulee*”. Yleisesti vastausten perusteella vähän yli puolet yrityksistä odottaa ydinvoimalahankkeen lisäävän yrityksensä liikevaihtoa.

Seuraavana kysyttiin, näkevätkö he ydinvoimalan sijoittumisen Pohjois-Suomeen yrityksensä kannalta tärkeänä. Suurin osa vastanneista 62,5 prosenttia näkee ydinvoimalan sijoittumisen Pohjois-Suomeen yrityksensä kannalta tärkeänä. Vastaavasti 182 vastaajasta 37,4 prosenttia ei nähnyt sijoittumisen olevan yrityksensä kannalta tärkeää. ”Kyllä” vastanneiden osuudesta näkee sen, että ydinvoimalahanke olisi monen yrityksen kannalta tervetullut alueelle. Tarkentavien haastatteluiden perusteella hanke olisi mer-

kittävä alueen yritysten työntekijöiden työllistymisen takaamiseksi, yritystoiminnan virkistymiseksi, palvelualan tarjonnan ja matkailun kannalta virkistävä piristys alueelle. Hanke takaisi samalla myös usealle alueen eri alan ammattilaiselle työpaikan hankkeen aikana.

Kysyttäessä uskovatko yrittäjät ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen tuovan yritykselle laajenemis-/ kehittämismahdollisuuksia, 59 prosenttia vastasi uskovansa laajenemis-/ kehittämismahdollisuuksiinsa ja 41 prosenttia yrittäjistä vastasi, ettei usko hankkeen mukanaan tuomiin laajenemis- sekä kehittämismahdollisuuksiin yrityksensä kannalta. ”Kyllä” vastanneilta yrittäjiltä kysyttiin, miten he olisivat valmiita laajentamaan / kehittämään toimintaansa. Yrittäjät olivat valmiita investoimaan uusiin laitteisiin ja koneisiin, henkilökuntansa koulutukseen sekä joidenkin mielestä uusiin toimialueisiin. Yrittäjät aikovat myös vastata kysynnän lisääntymiseen tarpeen mukaan. Majoitusalan yritykset ovat valmiita lisäämään majoituskapasiteettiaan. Osa yrityksistä on koko ajan kehittänyt toimintaansa ja investoineet yritykseensä. Osalla on jo valmiit suunnitelmat ydinvoimalaitoksen rakentamista ajatellen. Alla muutama esimerkki siitä, miten yrittäjät ovat valmiita laajentamaan / kehittämään toimintaansa.

- *”Jos ajatellaan, että kysyntä nousee ja vakiintuu niin luonnollisesti se vaatii uusia investointeja.”*
- *”Käyttöasteen nousu luo lisää kassavirtaa joten investointi mahdollisuudet kasvavat.”*
- *”Hankkeen alkaessa kuljetuskaluston lisääminen olisi yksi laajenemisen kohde yrityksessämme, johon meillä on valmiudet.”*
- *”Yrityksen ravintolatoiminnan kehittämistä ja mahdollista lisäämistä joutuisimme varmasti miettimään tarkemmin. Muut tuotteemme ovat ennallaan ja pystyvät ottamaan vastaan lisääntyvän kysynnän.”*

Seuraavana kysyttiin yritysten osaamista tai vahvuuksia liittyen ydinvoimalarakentamiseen. Sama kysymys esitettiin myös palvelualan yrityksille, jotka vastasivat kysymyksen oman alansa osaamisella. Alueen yritysten osaaminen näyttää olevan hyvällä pohjalla varsinkin hitsaajien kohdalla, yrityksillä on ammattitaitoisia ja lisenssit omaavia hitsaajia, kokeneita asentajia, työnohjaajia ja asennusvalvojia, sekä kokemusta projektitoista. Yrittäjien keskuudessa on myös paljon osaamista tehdassähköistyksestä, teollisuuden putkistojen asennustöistä, konepajavalmisteista ja asennuspalveluista. Erään

yrittäjän mukaan heidän toimintaansa liittyvää osaamista ovat lähinnä seuraavat osaamisalueet: ”*Tehdas- ja koneenrakennussuunnittelu, putkistosuunnittelu, kuljettimien suunnittelu, prosessisuunnittelu, automaatio-suunnittelu ja toimitukset, LVI suunnittelu, energian käytön ja niiden laitteiden suunnittelu, sähköistysuunnittelu, työturvallisuuden riskiarviot ja vaatimuksenmukaisuusselvitys, räjähdysuoja-asiakirjat, erikoisjärjestelmien suunnittelu, kuten sprinklaus, kaasusammutusjärjestelmien rakennuttaminen, työmaavalvonta.*” Tämän vastauksen perusteella näkee kuinka laaja osaamistaso alueen yrityksillä voi olla. Alueella on myös runsaasti kuljetuskalustoa, jota tarvitaan voimalaitosalueen pohjatöiden tekemisestä aina maansiirtoon ja kuljetuksiin saakka.

Alueen yrityksillä on laaja osaaminen erilaisten hankkeiden toteuttamisessa. Palvelualan yrittäjien mukaan vahvuutena muun muassa terveydenhoito alalla on työllisyyden lisääminen, koska ihmisillä on silloin varaa käyttää heidän palveluitaan. Näitä palveluja ovat esimerkiksi hieronta ja muu henkilökohtaisen hyvinvoinnin kohottamiseen liittyvät palvelut sekä työkyvyn ylläpitoon liittyvät palvelut. Alueella on myös yrityksiä joiden toiminta liittyy henkilöstöpalveluihin, ja heidän osaamistaan on henkilöstövuokraus, rekrytointi ja ulkoistamisjärjestelyt. Osa yrityksistä tarjoaa lisäksi koulutuspalveluita muille yrityksille. Majoitus- ja ravintola-alalla osaaminen liittyy erään yrittäjän mukaan lähinnä vapaa-ajanviettoon liittyvien palveluiden kysyntään. ”*Matkailu- ja ravintolapalvelujen tuottajana emme luonnollisesti ole suoraan yhteydessä ydinvoimalan rakentamiseen, mutta rakentajat/ työntekijät oletettavasti käyttäisivät palvejamme osittain työajallaan ja ennen kaikkea vapaa-ajallaan.*” Näiden palveluiden käyttö lisää samalla myös ruokapalveluiden sekä tilauspalveluiden kysyntää.

Haastatteluiden perusteella henkilökunnan kielikoulutus ja eri kulttuurien tuntemus nousivat merkittäväksi seikaksi. Koska osa rakennusvaiheen henkilöstöstä tulee ulkomailta ja eri kulttuureista, alueen yritysten henkilöstöllä on oltava hyvä sellainen kieli-taito ja kulttuurien tuntemus. Näin välttyään väärinkäsityksiltä.

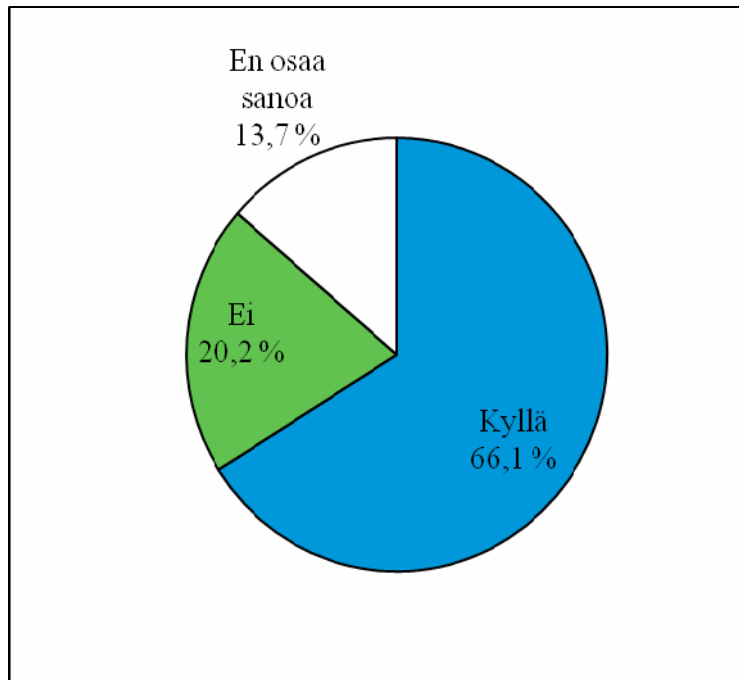
Seuraavana yrittäjiltä kysyttiin, näkevätkö he ydinvoimalahankkeen rakentamisella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintansa kannalta. 183 vastaajasta 6 prosenttia vastasi hankkeella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintaansa. Loput 94 prosenttia olivat sitä mieltä, ettei hankkeella ole negatiivisia vaikutuksia. Kysyttäessä tarkemmin, miten heidän mielestään ydinvoimalahankkeen negatiiviset vaikutukset näkyvät heidän toimintansa kannalta. Erään yrittäjän mielestä muita energiamuotoja ei kehitetä. Hänen mie-

lestään ydinvoimalalla ei ole oikein hyvä maine hänen lähipiirissään. Myös ajatus siitä, että oma yritys sijaitsee tällä hetkellä rauhallisella ja luonnonläheisellä alueella saattaa järkkyä voimalan tulon myötä. Tämän lisäksi pelätään myös luonnon vesien ja ympäristön pilaantumista sekä alueen muuttumista ydinvoima-alueeksi. Voimalaitoksen tulo alueelle mahdollisesti heikentää alueen vetovoimaisuutta asumisalueena ja alueen arvostus voi laskea ydinvoimalan takia. Tämä johtaa mahdollisesti lomarakentamisen vähenemiseen. Yhtenä negatiivisena vaikutuksena nähdään alueen asukkaiden ”pakoon” lähteminen eli muutto toiselle paikkakunnalle. Tämä johtaisi siihen, että Oulun seutu tulee yhä suosittumaksi työn ja ydinvoimalan takia. Negatiivisena nähdään myös Olkiluotoon liittyvät ongelmat, joiden pelätään toistuvan tulevaisuudessa muissa ydinvoimalaitosrakennuskohteissa. Yrittäjien mielestä suuremman hyödyn takaisi suomalainen henkilöstö rakennusvaiheessa. Ulkomailta tulevan työvoiman pelätään vievän rahat muualle paikallisten palveluiden ostamisen sijaan.

Ydinvoimalaitoksen rakentaminen saattaa vaikuttaa matkailuun negatiivisesti, mutta oikein hyödynnettynä se lisää matkailua. Laitoksen valmistumisen jälkeen voidaan odottaa vierailu- ja tutustumiskäyntien määrän olevan saamaa suuruusluokkaa, kuin Olkiluodon vierailukeskuksessa, jossa kävijämäärä on vuosittain noin 20 000 henkilöä. Voimalaitoksen tulo alueelle saattaa vaikuttaa negatiivisesti kalastukseen, veneilyyn ja kelkkailumahdollisuuksiin. Vaikutukset kalastukseen saattavat olla myös positiivisia kalastuskauden pitenemisen myötä, ja se saattaa antaa mahdollisuuden kalankasvatukselle, koska voimalaitoksen jäähdytysvesien vuoksi lähiympäristö pysyy sulana ja sopivan lämpimänä kalankasvatusta ajatellen.

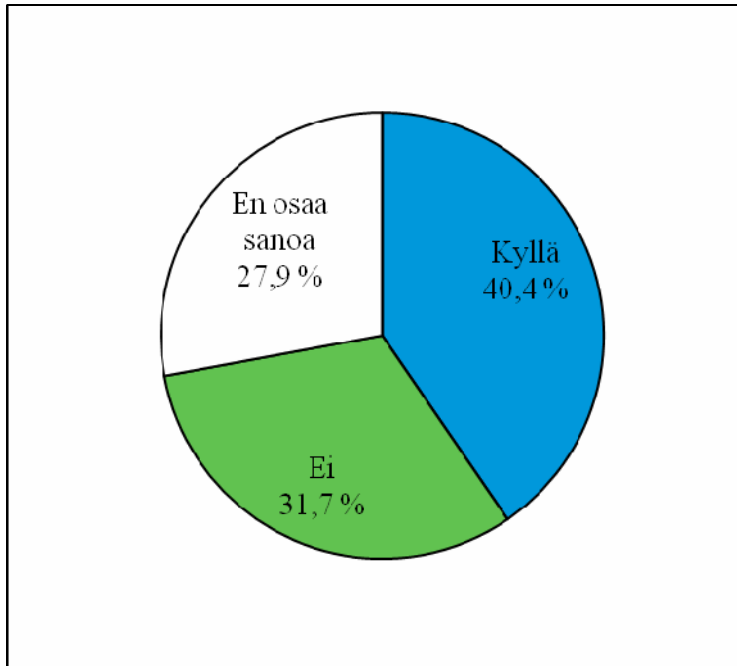
4.2 Ydinvoimalahankkeen työllistävä vaikutus

Yrittäjiltä kysyttiin, toisiko rakentamisvaihe yritykselle mahdollisesti lisää töitä, kuten urakointia, alihankintaa ja palveluiden kysynnän lisääntymistä. Kuvasta 7 näkyy, että 66,1 prosenttia vastasi rakentamisvaiheen tuovan mahdollisesti lisää töitä. 20,2 prosenttia vastaajista ei uskonut sen tuovan lisää töitä ja 13,7 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa, tuoko rakentamisvaihe mahdollisesti töitä. Kysymykseen vastasi 183 vastaajaa.

Kuva 7. Toisiko rakentamisvaihe yrityksellenne mahdollisesti lisää töitä? Kuten urakointia, alihankintaa, palvelujen kysynnän lisääntymistä jne.

Kysyttäessä yrittäjiltä, uskovatko he joutuvansa rekrytoimaan lisää työvoimaa hankkeen toteutuessa, 183 vastaajasta 46,4 prosenttia uskoi joutuvansa rekrytoimaan lisätyövoimaa ja 53,6 prosenttia vastaajista ei uskonut tarvitsevänsä lisää työntekijöitä. Haastatte- luissa tuli esille sama seikka kuin kyselyssä. Osa yrittäjistä miettii, miten työntekijöitä riittää muihin urakoihin, jos alueella ei ole tarvittavaa ammattihenkilökuntaa, eli joutu- vatko he palkkaamaan henkilöstöä muualta. Heiltä kysyttiin myös, ovatko he valmiita panostamaan henkilökuntansa koulutukseen ydinvoimalahankkeen myötä. Kuvasta 8 näkee, että 40,4 prosenttia 183 vastaajasta oli valmis panostamaan henkilökuntansa kou- lutukseen, 31,7 prosenttia eivät ole valmiita panostamaan koulutukseen ja 27,9 prosent- tia vastaajista ei osannut sanoa, olisivatko he valmiita lisäkoulutuksen panostamiseen.

Kuva. 13. Oisiko yrityksenne valmis panostamaan henkilökunnan koulutukseen ydinvoimalahankkeen myötä?

”Kyllä” vastanneilta kysyttiin, minkälaista koulutustarvetta heidän yrityksellään on. Koulutustarpeet liittyivät kuljettajakoulutuksen lisäämiseen, työturva-, työsuojelu- ja ensiapukoulutustarpeisiin, hitsaajien pätevyysvaatimuskoulutukseen ja henkilökunnan kielikoulutukseen. Ammatillinen osaaminen on hyvin tärkeää ydinvoimalaitosrakentamisessa ja tämän vuoksi henkilöstön on oltava hyvin koulutettua aina peruskoulutuksesta erikoiskoulutukseen saakka. Erään yrittäjän mukaan ”*Henkilökuntamme koulutus on jatkuvaa ja laaja-alaista. Pääosa koulutuksesta on tapahtunut sisäisesti ja kone- ja laite-toimittajien toimesta, mutta mikäli alueen oppilaitokset ottavat koulutusvastuuta enemmän, tarvetta olisi eri ohjelmistojen koulutukseen.*”

Yrittäjien mielestä kaikenlainen lisätieto, joka liittyy ydinvoimalaitosrakentamiseen, olisi tarpeellista laitoksen haasteellisuuden vuoksi. Myös erilaisten työympäristöjen ja -kulttuurien osaamiseen liittyviä asioita pitäisi kehittää.

4.3 Yritysyhteistyö

Kysyttäessä onko yrityksillä ollut keskustelua ydinvoimalahankkeesta muiden yrittäjien tai työntekijöidensä kanssa, 183 vastaajasta 54,6 prosenttia kertoi, ettei heillä ole ollut kyseiseen hankkeeseen liittyviä keskusteluja. 45,4 prosenttia vastaajista kertoi keskustelleensa hankkeesta joko toisten yrittäjien tai henkilökuntansa kanssa. ”Kyllä” vastanneilta kysyttiin minkä tyyppistä keskustelua on käyty. Yrittäjät kertoivat käyneensä keskusteluja liittyen kaupan käyntiin, ydinvoimalaitoksen etuihin ja haittoihin, paikallisten yritysten työllistämismahdollisuuksiin, ydinvoimalaitoksen hyötyihin teollisuudelle ja muille yrittäjille. Nämä voisivat hyötyä hankkeesta olemalla siinä mukana esimerkiksi alihankkijana rakennusvaiheen aikana. Yrittäjät kertoivat keskustelleensa hankkeen mukanaan tuomista mahdollisuuksista matkailun kannalta, hankkeen toteutumisen varmistamisesta, hankkeen taloudellisista vaikutuksista seutukunnan ja koko maakunnan alueella. Hankkeen tuomat uudet haasteet nousivat esille muun muassa työvoiman riittävyys, laatu- ja johtamisjärjestelmien tarpeellisuuteen ja asentajien kielitaitoon liittyvistä seikoista.

Yrittäjien vastausten perusteella voidaan sanoa, että erittäin tärkeäksi osoittautui hankkeen hyöty teollisuudelle ja muille yrittäjille, jotka voisivat olla alihankkijana hankkeen rakentamisvaiheen aikana. Tärkeäksi osoittautui myös eri selvitysten tekeminen ja miten saadaan selvitettyä alueen yritysten osaamistaso suhteessa tulevaan tarpeeseen. Osa yrittäjistä oli keskustellut ydinvoimalan vaikutuksista ympäristöön sekä matkailun kehittymiseen. Keskusteluja oli käyty myös liittyen yleiseen halukkuuteen tehdä yhteistyötä hankkeen ympärillä ja erään yrittäjän mielestä *”lähinnä toistaiseksi voimalahankkeen yleisestä vaikutuksesta Meri-Lapin alueen vetovoimaan, kilpailukykyyn, kehitykseen ja sen tulevaisuuden näkymiin.”*

Yrittäjät näkevät hankkeen myös työllistävänä vaikutuksena, alueen väkimäärän lisääntymisenä ja palveluiden kysynnän lisääntymisenä. Yleisesti ottaen yrittäjät ovat keskustelleen hankkeen seutukunnalle tuomasta piristysruiskeesta ja elinkeinoelämän virkistymisestä hankkeen myötä.

Seuraavana yrittäjiltä kysyttiin, ovatko he suunnitelleet yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa liittyen ydinvoimalahankkeeseen. 15,3 prosenttia vastaajista kertoi suunnitelleensa ja 84,7 prosenttia vastanneista ei ollut suunnitellut yhteistyötä. Kysymykseen vastasi 183 yrittäjää. Kyllä-vastausprosentin perusteella nähdään, että osa yrityksistä on jo etukäteen suunnitellut yhteistyötä liittyen ydinvoimalan sijoittumiseen Pohjois-Suomeen. Haastatteluissa tuli ilmi alueen yrittäjien keskustelleen keskenään omista mahdollisuuksistaan tarjota palvelujaan yhdistämällä voimavaransa taatakseen omat mahdollisuutensa rakennusvaiheessa.

Kysyttäessä yrittäjiltä, ovatko he aikeissa verkostoitua tai hankkia uusia yhteistyökumppaneita, 183 vastaajasta 51,9 prosenttia vastasi ”Kyllä” ja 48,1 prosenttia vastasi ”Ei”. Voidaan sanoa yrittäjien jo miettineen osaksi verkostoitumista tai uusien yhteistyökumppaneiden hankkimista.

Heiltä kysyttiin myös, onko heillä meneillään yhteisiä hankkeita / projekteja saman toimialan yritysten kanssa, 183 vastaajasta 31,1 prosenttia vastasi Kyllä ja 68,9 prosenttia vastasi Ei. Tulosten perustella näkee alueella olevan jo jonkin verran meneillään saman toimialan kesken yhteistyötä. Kyllä vastanneilta kysyttiin, millä toimialalla/ toimialoilla heillä on meneillään yhteistyötä? Alueen yrityksillä on meneillään yhteistyötä teräsrakenteiden valmistuksessa, arkkitehtisuunnittelussa, tehdassuunnittelussa ja maansiirtosalalla. Osalla yrityksistä on yhteistyötä myös energiateollisuuden, kaivosteollisuuden, prosessiteollisuuden ja rakennusteollisuuden kanssa.

Yrityksillä on yhteisiä hankkeita/ projekteja erilaisten alihankkijoiden ja toimittajien kanssa, tukkuliikkeiden ja vähittäismyyjien kanssa. Kiinteistönvälitysala, kuljetus ja logistiikka-ala, ravintola- ja majoitusala, turva-ala, metalliala, koulutusala sekä monet muut toimialat ovat edustettuina yritysten yhteisissä hankkeissa ja projekteissa.

Viimeisenä kysymyksenä yrittäjiltä kysyttiin, haluavatko he saada lisätietoa Fennovoiman ydinvoimahankkeesta. Yli puolet 54,2 prosenttia 177 vastaajasta halusi lisätietoa, ja 46,9 prosenttia vastaajista ei halunnut lisätietoja liittyen hankkeeseen. 59 vastaajaa halusi lisätietoa Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta, 49 vastaajaa muusta ydinvoimalan rakentamiseen liittyvästä asiasta, 73 vastaajaa halusi lisätietoa yritys yhteistyöstä tai yritys yhteistyömahdollisuuksista liittyen ydinvoimalarakentamiseen sekä 35 vastaajaa

halusi lisätietoa muusta asiasta. Osa haluaisi osallistua Fennovoiman hanke-esittelyyn tai halusi lisätietoja hankkeen aikatauluista ja siitä miten hankkeeseen pääsee mukaan.

4.4 Vaikutuksen matkailun ja liikenteen kannalta

Yrittäjien mielestä ydinvoimalahanke tuo alueelle runsaasti lisää väkeä. Se muuttaa samalla perinteistä matkailua, minkä myötä matkailun sesonkiluonteisuus katoaa. Koska ydinvoimalaitoksen työmatkustajat ovat hyväpalkkaisia, heille on pystyttävä tarjoamaan kokovuotisesti tasokkaita tuotteita ja palveluja. Erään yrittäjän mielestä *”Ulkomaalaisille työntekijöille voidaan järjestää erilaisia viihtyvyyttä lisääviä toimintoja ja työnkuvaan liittyviä palveluja.”* Erilaisten vapaa-ajan aktiviteettien tarjoaminen yhteistyössä muiden yrittäjien kanssa voidaan toteuttaa räätälöimällä isompia kokonaisuuksia. Esimerkiksi ydinvoimalaitoksen rakentamisvaiheen ulkomaiselle henkilöstölle perheineen voidaan järjestää majoituksen lisäksi erilaisia ohjelmapalveluja ja heidät voidaan tutustuttaa Lappilaiseen kulttuuriin.

Palveluiden tuottaminen lisääntyisi lento-, juna- ja linja-autolippujen myynnin lisäksi lentokenttäkuljetuksilla, ruokailu- ja majoitustarjonnalla. Lentoliikenteen lisääntyminen vaikuttaisi myös autovuokraamojen asiakasmäärän lisääntymiseen. Erään liikennepalveluja tuottavan yrityksen kannalta ydinvoimalahanke vaikuttaisi seuraavasti *”Vaikutus tuntuisi Oulusta Maksniemeen saakka.”*

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Fennovoima Oy:n ydinvoimalahankkeen mukanaan tuomia mahdollisuuksia sekä työllistäviä vaikutuksia Kemi- Tornio seudun yrityksille. Kyselyyn vastasi 183 yritystä. Tutkimuksessa myös haastateltiin 21 yrittäjää, tarkempien vastausten saamiseksi.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen ja erittäin mielenkiintoinen, koska Fennovoima Oy:n ydinvoimalahankkeen yksi sijoitusvaihtoehtoista sijaitsee Kemi-Tornio-alueen Simon Karsikossa. Aiheen ajankohtaisuuden vuoksi oli hyvä selvittää, mitä mieltä alueen yrittäjät ovat hankkeesta ja sen tuomista vaikutuksista alueen yrityksille.

Kysely lähetettiin yhteensä 940 eri toimialojen yrityksiin. Vastauksia saatiin 183, joten vastausprosentti oli 19 prosenttia kaikista lähetetyistä kyselyistä. Kysely voidaan laskea luotettavaksi, koska se lähetettiin usealle eri toimialan yritykselle ja vastauksia saatiin lähes kaikilta toimialoilta. Toistettaessa kysely saataneen samankaltaiset vastausprosentit ja samankaltaisia vastauksia.

Tutkimuksen mukaan suurin osa kyselyyn vastanneista yrittäjistä uskoo Fennovoiman ydinvoimahankkeen rakentamisvaiheen vaikuttavan yrityksensä toimintaan sekä näkee ydinvoimalan sijoittumisen Pohjois-Suomeen yrityksensä kannalta tärkeänä. Yrittäjät uskovat hankkeen työllistävän heitä alihankkijana, lisäävän henkilökuntansa määrää sekä investointeja. Yli puolet vastaajista kertoo yrityksellään olevan tulosodotuksia ydinvoimalan sijoituessa Pohjois-Suomeen. Hankkeen uskotaan parantavan liikevaihtoa ja yritysten kannattavuutta. Suurin osa vastaajista uskoo ydinvoimalan rakentamisvaiheen tuovan yritykselleen laajenemis-/ kehittämismahdollisuuksia ja osa olisi valmis modernisoimaan kalustoaan.

Yrittäjien yleinen mielipide ydinvoimalahankkeesta on erittäin positiivinen. Vain kuusi prosenttia vastaajista näkee hankkeella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintansa kannalta. Nämä liittyvät lähinnä pelkoon alueen vetovoiman heikkenemisestä sekä alueen luonnon kärsimisestä.

Yrittäjät uskovat hankkeen tuovan yritykselleen töitä, minkä myötä henkilökunnan lisärekrytoiminen mahdollistuu. Osa yrittäjistä on valmis panostamaan henkilökuntansa

lisäkoulutukseen. Lisäkoulutustarpeet liittyvät lähinnä kuljettajakoulutukseen, henkilökunnan kielikoulutukseen, hitsaajien laatu- ja pätevyyskoulutukseen sekä sähkö- ja työturvallisuuteen. Muitakin lisäkoulutustarpeita tuli esille, mutta nämä ovat ajankohtaisia vasta hankkeen alkaessa. Työllistävien vaikutusten lisäksi hanke toteutuessaan lisääisi alueen palveluiden kysyntää. Rakennushenkilöstö kuluttaisi rahaa esimerkiksi ostamalla paikallisia majoitus- ja ravitsemispalveluja.

Ydinvoimalaitoksen rakentamisvaiheen kestäessä kuudesta kahdeksaan vuotta rakentaminen voisi työllistää 3500 - 5000 henkilöä. Näistä henkilöistä osa voisi olla lähialueen yritysten työntekijöitä ja osa ulkomailta tulevia työntekijöitä. Ulkomaalaisten työntekijöiden majoittuessa lähialueelle, he käyttäisivät osan palkastaan lähialueen yritysten palveluihin. Näin alueelle jää osa heidän tuloistaan paikallisten yritysten hyväksi piristämällä yritysten elinkeinotoimintaa. Koska ydinvoimalaitosrakentaminen on työvoimavaltaisen ala, se tarjoaa sekä suoria että välillisiä työpaikkoja useille työntekijöille useaksi vuodeksi.

Opinnäytetyön yksi lisätavoite oli selvittää, mitä alihankintaa ydinvoimalaitosrakentamiseen liittyy. Ydinvoimalaitos on monimutkainen kokonaisuus jonka suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito vaativat eri alojen asiantuntemuksen lisäksi runsaasti työvoimaa. Urakoitsijat, jotka osallistuvat suunnitteluun ja rakentamiseen, vastaavat usein toimittamiensa laitteiden ja järjestelmien kunnossapidosta myös sen jälkeen kun laitos on valmistunut. Tämä lisää alihankinnan merkitystä ydinvoimalaitosrakentamisessa. Luvussa 3 tutustutaan tarkemmin Suomen ydinenergiaosaamisen nykytilanteeseen. Suomessa on ollut jo 30 vuoden ajan ydinenergia-alan tutkimusta ja kehitystä, jotka tukevat nykyisin rakenteilla olevan Olkiluoto 3:n lisäksi myös tulevaa ydinvoimalaitosrakentamista. Ydinvoimatekniikan T & K -toiminnan myötä saadaan kasvatettua alan osaamista, jota voidaan hyödyntää ydinvoimalaitosrakentamisessa. Hyödyntäminen edellyttää kuitenkin yhteistyöverkostojen muodostamista, asiantuntemusta alasta sekä alaan liittyvän teknologian tuntemisen.

LÄHTEET

Painetut

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Fennovoima Oy 2009. PAP. ydinvoimalaitoksen periaatepäätöshakemus. Lönnberg Painot Oy, Helsinki.

Fennovoima Oy 2008. YVA. Ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostus. Lönnberg painot Oy, Helsinki.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osittain uudistettu painos. Otavan kirjapaino Oy, Keuruu.

Lapin Liitto 2008. Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaava. Rovaniemi.

Niemelä, Seppo 2002. Menestyvä yritysverkosto. Verkostonrakentajan ABC. Edita, Helsinki.

Pirnes, Kimmo 2002. Verkostoylivoimaa. WSOY, Helsinki.

Prizztech 2008. Koivula, Jouko (toim.) FinNuclear. Suomalaisen ydinenergiaosaamisen ja teknologian yhteismarkkinointi. Kehitys Oy.

Rauman Kauppakamari & Satakunnan Kauppakamari & PrizzTech Oy 2003. Uusi ydinvoimala Satakuntaan –työryhmän julkaisu nro 3. Satakunnan yritysrakenteen sopivuus koskien 5. ydinvoimalayksikköä.

Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmä. Vammalan kirjapaino Oy, Vammala.

Painamattomat

Ari Hiltula 2009. Haastattelu, Ravintola Wanha Pappila, 29.6.2009.

Ari Hiltula 2009. Haastattelu, Meri-Lapin Matkatoimisto, Taxari Travell Agency, 29.6.2009.

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n energiamuistio. Luettu 13.6.2009.

< http://www.ek.fi/www/fi/liitteet/250908_energiamuistio.pdf>

Energiateollisuus 2009. Alihankintaverkostot. Luettu 14.4.2009

<http://www.energia.fi/fi/sahko/sahkontuotanto/ydinvoima/ol3_n%20aliha nkinnat/alihankintaverkostot>

Fennovoiman osakkaiden osaaminen. Luettu 14.7.2009.

< <http://www.fennovoima.fi/hanke/osaaminen>>

Fennovoiman periaatepäätöshakemus. Luettu 14.2.2009.

<http://www.fennovoima.fi/user_data/doc/PAP-materiaali/PAP_suomi_lowres.pdf>

Fennovoiman toiminta-ajatus. Luettu 4.1.2009.

<<http://www.fennovoima.fi/fennovoima/periaatteet/fennovoiman-toiminta-ajatus>>

HAMK. Tutkimus- ja kehitystyön menetelmät. Laadullinen. Luettu 10.1.2009.

<<http://www.elearningcentre.hamk.fi/tko/metodit/laadullinen.html>>

Heavy High Tech Oktoberfest 08. Luettu 8.1.2009.

<<http://www.digipolis.fi/web/viewer.php?id=708>>

Jari Lappi 2009. Haastattelu, Mitta Oy, 20.8.2009.

Jorma Winter 2009. Haastattelu, Veljekset Salmela Oy, 18.8.2009.

Kaupunkitutkimuksen työraportti 2007 – 94. Luettu 23.5.2009

< [http://www.kaupunkitutkimusta.fi/kaupunkitutkimus/erityisalat/fi_FI/arvioinnit/_files/78707984379019481/.../TR2007-94web\(1\).pdf](http://www.kaupunkitutkimusta.fi/kaupunkitutkimus/erityisalat/fi_FI/arvioinnit/_files/78707984379019481/.../TR2007-94web(1).pdf)>

Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus ry. Yleisesittely 2009. Luettu 16.1.2009.

<<http://www.kemi-tornio.fi/joomla/content/view/12/29/>>

Kemi-Tornio seudun työpaikat toimialoittain. Luettu 16.9.2009.

<<http://pxweb2.stat.fi/Dialog/Saveshow.asp>>

SFS 2009. Laadunhallintajärjestelmän luominen. Luettu 16.9.2009

< http://www.sfs.fi/iso9000/laadunhallinta/#2_esimerkkeja>

Lapin Kauppakamari 2009. Lausunto Työ- ja elinkeinoministeriölle Fennovoima Oy:n ydinvoimalan

rakentamisesta Simoon. Luettu 14.7.2009

<<http://www.lapland.chamber.fi/edunvalvonta/liitteet/Simo-lausunto.pdf>>

Länsipohjan Yrittäjät. Luettu 12.1.2009.

<http://www3.yrittajat.fi/s_y/py/lansipohja/home.nsf>

Marja-Liisa Vaara 2009. Haastattelu, Kehittämiskonsultointi Vaara Ky, 17.8.2009.

Markku Oravainen 2009. Haastattelu, Kemin Matkailu, 20.8.2009.

Mauno Hast 2009. Haastattelu, MH Pool Oy, 17.8.2009.

Mauri Kataja-aho 2009. Haastattelu, Piiriedustus M. Kataja-aho, 20.8.2009.

Meri-Lapin Fysioterapia. Haastattelu 17.8.2009.

Pohjois-Suomen neuvottelukunta 2008. Luettu 14.7.2009.

<<http://www.pohjois-suomi.fi/fi/pohjois-suomen-neuvottelukunta/pohjois-suomi-alueena.html>>

Rauman Kauppakamari, Satakunnan Kauppakamari & PrizzTech Oy 2004. Mahdollisuudet ja vaatimukset toimittajille koskien 5. ydinvoimalayksikköä. Luettu 12. 2.2009.

<http://www.rauma.chamber.fi/ol3/vaatimukset_toimittajille.pdf>

Rauman Seudun Kehitys OY 2008. Tutkimus Olkiluoto 3 työntekijöiden vapaa-ajan vietosta. Luettu 25.11.2008

<<http://www.rsk.fi/pdf/Survey%20free-time%20activities.pdf>>

Satakunnan talous nykytila ja lähiajan näkymät. Luettu 12.1.2009.

<<http://www.satamittari.fi/linkkitiedosto.asp?taso=1&id=242>>

Satakuntaliiton julkaisu A:209. Luettu 12.2.2009.

<<http://www.pori.fi/kirjasto/satakuntaliitto/a209.htm>>

Simon kunta. Luettu 18.1.2009

<<http://www.simo.fi>>

Suomenyritysrekisteri. Luettu 12.1.2009.

<<http://www.suomenyritysrekisteri.fi/?gclid=CPGi0a2wiZgCFUoa3godghl2CQ>>

Tony Ketopaikka 2009. Haastattelu, Kaakamon Metalli Ky, 17.8.2009.

VTT. Ulkoistaminen ja alihankkijoiden käyttö ydinvoimateollisuudessa. Luettu 15.6.2009.

<<http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/2004/T2228.pdf>>

FENNOVOIMAN YDINVOIMALAHANKKEEN MAHDOLLISUUDET KEMI-TORNION SEUDUN YRITYKSILLE

YRITYKSEN YHTEYSTIEDOT

Yrityksen nimi _____

Osoite _____

Puhelinnumero _____

Sähköpostiosoite _____

Vastuhenkilö _____

1. YDINVOIMALAHANKKEEN RAKENTAMISVAIHEEN VAIKUTUKSET YRITYKSEN TOIMINTAAN

1. Uskotteko Fennovoiman ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikuttavan yrityksenne toimintaan? Ympyröi oikea vaihtoehto.

- 1) Kyllä
- 2) Ei
- 3) En osaa sanoa

2. Jos vastasitte Kyllä, niin miten?

3. Miten arvelette ydinvoimalan rakentamisen aikaisten vaikutusten näkyvän toiminnassanne?

4. Onko yrityksellänne tulosodotuksia ydinvoimalan sijoituessa Pohjois-Suomeen?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

5. Näettekö ydinvoimalan sijoittumisen Pohjois-Suomeen yrityksenne toiminnan kannalta tärkeänä?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

6. Uskotteko ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen tuovan yrityksellenne laajenemis-/ kehittämismahdollisuuksia?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

7. Jos vastasitte kohtaan 6 kyllä, niin olisitteko valmiita laajentamaan / kehittämään toimintaanne? Ja Miten?

8. Yrityksenne osaaminen/ vahvuudet ydinvoimalaa rakennettaessa?

9. Näettekö ydinvoimalahankkeen rakentamisella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintanne kannalta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

10. Jos vastasitte Kyllä, niin miten?

2. YDINVOIMALAHANKKEEN TYÖLLISTÄVÄ VAIKUTUS

11. Toisiko rakentamisvaihe yrityksellenne mahdollisesti lisää töitä? Kuten urakointia, alihankintaa, palvelujen kysynnän lisääntymistä jne?

- 1) Kyllä
- 2) Ei
- 3) En osaa sanoa

12. Uskotteko, että joudutte rekrytoimaan lisää työvoimaa hankkeen toteutuessa?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

13. Olisiko yrityksenne valmis panostamaan henkilökunnan koulutukseen ydinvoimalahankkeen myötä?

- 1) Kyllä
- 2) Ei
- 3) En osaa sanoa

14. Jos vastasitte Kyllä, niin minkälaista koulutustarvetta?

3. YRITYSYHTEISTYÖ

1. Onko Teillä ollut keskustelua muiden yrittäjien/ työntekijöiden kanssa Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

2. Jos vastasitte Kyllä, niin mihin liittyen?

3. Oletteko yhdessä muiden yrittäjien kanssa suunnitelleet yhteistyötä ydinvoimalahankkeen kannalta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

4. Onko yrityksenne aikeissa verkostoitua tai hankkia uusia yhteistyökumppaneita?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

5. Onko yrityksellänne meneillään yhteisiä hankkeita / projekteja saman toimialan yritysten kanssa?

- 1) Kyllä, millä toimialalla? _____
- 2) Ei

6. Haluaisitteko saada lisätietoa Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta?

- 1) Kyllä
- 2) Ei

7. Jos vastasitte Kyllä, niin mistä seuraavasta

- 1) Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta
- 2) Muuhun ydinvoimalan rakentamisvaiheeseen liittyvästä asiasta
- 3) Yritysyhteistyöstä tai yritysyhteistyömahdollisuuksista liittyen ydinvoimalarakentamiseen
- 4) Muu asia _____

Mikäli haluatte Fennovoiman hanke-esittelyn, muista jättää yhteystietonne!

KIITOS VASTAUKSESTANNE!

Hyvä yrittäjä!

Olen liiketalouden opiskelija Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä Fennovoiman ydinvoimalahankkeen tuomista mahdollisuuksista Kemi-Tornion seudun yrityksille. Tutkimuksen avulla selvitetään ydinvoimalan rakennusvaiheen työllistäviä vaikutuksia eri toimialoille. Kysely on suunnattu Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion yrittäjille.

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin 12.6.2009 mennessä. Jokainen vastaus on erittäin tärkeä tutkimuksen onnistumisen kannalta, koska kyselyn avulla saadaan selville alueen yritysten osaaminen ja mahdollisuudet yritys yhteistyöhön hankkeen toteutuessa.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Suurin osa kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joihin on helppo vastata. Pääset kyselyyn klikkaamalla alla olevaa linkkiä.

<http://www.webropol.com/P.aspx?id=332170&cid=39074616>

Kemi-Tornion alueella on vahvaa osaamista juuri niillä aloilla joita ydinvoimalaa rakennettaessa tarvitaan. Niitä ovat mm. rakennuksiin liittyvät laitteisto-, sähkö- ja automaatioasennukset, erilaiset mekaanisten ja sähköteknisten laitteiden toimitukset, työmaa- ym. rakentamiseen liittyvät palvelut. Ydinvoimalan rakentamisajan työllisyysvaikutukset ulottuvat n. 5000 tuhannen työntekijän myötä myös palvelusektorille.

Fennovoiman laitoshankkeen rakentamisen suhteen alihankkijan on tarkkaan arvioitava omat resurssinsa. Alihankintaverkostojen tavoitteena on muodostaa yritysten välisiä yhteistyösopimuksia alihankintasopimusten aikaansaamiseksi. Resurssien yhdistäminen muiden yritysten kanssa jo tarjousvaiheessa on järkevä vaihtoehto. Yhteistyö synergiaetuja tuovien yritysten kanssa hyödyttää kaikkia siihen kuuluvia yrityksiä. Mikäli haluatte tutustua etukäteen Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen, voitte käydä tutustumassa siihen osoitteessa <http://www.fennovoima.fi>

Etukäteen vastauksistanne kiittäen

Marjut Mertala

Hyvä yrittäjä!

Olen liiketalouden opiskelija Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä Fennovoiman ydinvoimalahankkeen tuomista mahdollisuuksista Kemi-Tornion seudun yrityksille. Tutkimuksen avulla selvitetään ydinvoimalan rakennusvaiheen aikaisia työllistäviä vaikutuksia eri toimialoille. Kysely on suunnattu Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion yrittäjille.

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin 12.6.2009 mennessä. Jokainen vastaus on erittäin tärkeä tutkimuksen onnistumisen kannalta, koska kyselyn avulla saadaan selville alueen yritysten osaaminen ja mahdollisuudet yritys yhteistyöhön hankkeen toteutuessa.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Suurin osa kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joihin on helppo vastata. Pääset kyselyyn klikkaamalla alla olevaa linkkiä.

<http://www.webropol.com/P.aspx?id=332170&cid=39074616>

Ydinvoimalan rakentamisajan työllisyysvaikutukset ulottuvat n. 5000 tuhannen työntekijän myötä rakentamisen lisäksi myös palvelusektorille. Palvelusektoriin voidaan laskea mm. seuraavat palvelut, kuten henkilöstöpalvelut, majoitus, ruokailu, työterveyshuolto, kauppa, posti, pankki, turvallisuuspalvelut, vartiointi, palosuojelu, liikennepalvelut, markkinointi, mainonta, vapaa-ajan palvelut, matkailupalvelut. Rakennushenkilökunta tarvitsee perheineen myös seuraavia palveluita, kuten hiustenleikkaus, terveydenhoitopalvelut, viranomaispalvelut jne.

Mikäli haluat tutustua etukäteen Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen, voitte käydä tutustumassa siihen osoitteessa <http://www.fennovoima.fi>

Etukäteen vastauksistanne kiittäen

Marjut Mertala

Hyvä yrittäjä!

Lähestyin Teitä jonkin aikaa sitten sähköpostitse koskien opinnäytetyötäni Fennovoiman ydinvoimalahankkeen tuomista mahdollisuuksista Kemi-Tornion seudun yrityksille. Tutkimuksen avulla selvitetään ydinvoimalan rakennusvaiheen työllistäviä vaikutuksia eri toimialoille.

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin 3.7.2009 mennessä. Jokainen vastaus on erittäin tärkeä opinnäytetyöni onnistumisen kannalta, koska kyselyn avulla saadaan selville alueen yritysten osaaminen ja halukkuus yritysysteistyöhön hankkeen toteutuessa. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Suurin osa kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joihin on helppo vastata. Pääset kyselyyn klikkaamalla alla olevaa linkkiä.

<http://www.webropol.com/P.aspx?id=332170&cid=39074616>

Kemi-Tornion alueella on vahvaa osaamista juuri niillä aloilla joita ydinvoimalaa rakennettaessa tarvitaan. Niitä ovat mm. rakennuksiin liittyvät laitteisto-, sähkö- ja automaatioasennukset, erilaiset mekaanisten ja sähköteknisten laitteiden toimitukset, työmaa- ym. rakentamiseen liittyvät palvelut. Ydinvoimalan rakentamisajan työllisyysvaikutukset ulottuvat n. 5000 tuhannen työntekijän myötä myös palvelusektorille.

Fennovoiman laitoshankkeen rakentamisen suhteen alihankkijan on tarkkaan arvioitava omat resurssinsa. Resurssien yhdistäminen muiden yritysten kanssa jo tarjousvaiheessa on järkevä vaihtoehto. Mikäli haluatte tutustua etukäteen Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen, voitte käydä tutustumassa siihen osoitteessa <http://www.fennovoima.fi>

Etukäteen vastauksistanne kiittäen

Marjut Mertala

Ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikutukset yrityksentoimintaan

Uskotteko Fennovoiman ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen vaikuttavan yrityksenne toimintaan? Jos vastasitte Kyllä, niin miten?

1. kaupallisesti
2. Dokumentaatiotehtäviä tulee luultavimmatusti
3. Majoitustoiminta vilkastuu, vuokralaiset saavat lisää asiakaspohjaa (apteekki, kampaamo, pitopalvelu-kahvio ym.
4. Matkustajamäärät tulevat lisääntymään huomattavasti koko liikennekentällämme Rovaniemi - Oulu, Haaparanta - Oulu, Kemi - Oulu ja Haaparanta - Kemi. Eritisesti välillä Kemi - Simo - Kemi matkustajamäärien arvioimme lisääntyvän niin paljon, että lisävuoroja tarvitaan koko välille ja pelkästään voimalatyömaata varten täytyy suunnitella aivan oma vuorojärjestelmä.
5. Tuottamiemme palvelun kysyntä kasvaa merkittävästi.
6. Sahatavaraa aina tahtoo kulua kun rakennetaan!
7. Välillesti se poikii kaikenlaista aktiivisuutta alueen pienyrityksiinkin.
8. Uskon, että varsinkin Olkiluoto 3:n rakentamisen vaikeudet edesauttavat suomalaisten hitsareiden ja asentajien osaamisen ja taitojen kysyntää uusissa vastaavissa projekteissa.
9. mahdollisuuksia olla rakennusvaiheessa mukana
10. Kerrannaisvaikutus rakentamisen alalla
11. Yrityksemme pystyy tarjoamaan erittäin laajan kokonaisuuden sekä vaativia osaalueita . Toimimme tänään mm Oskarhmissa sekä Olkiluodossa yht noin 100 henkilöä
12. Alueella rakentaminen ja kauppa vilkastuu
13. LVI-URAKAOINNIN MUODOSSA
14. Metallityön Raskaan sarjan ammattilaisina "ylivoimaista osaamista" Olemme toimittaneet v.1974 - 2006 Meritellisuudelle Öljynporaus-lauttoja norjassa ja Porissa sekä laivatellisuudelle Porin-,Turun-,Helsingin-Rauman-, Laivatelaikoille Hitsaus-, Asennus ja Levysepäntöitä. sekä Pohjoismaihin "ylivoimaista osaamista" alihankintana-, Suur-teollisuudelle "luultavasti teräsnyrkit saavat vastaaviatöitä"
15. Aliurakoitsijoiden lasitilauksina
16. työllistävä vaikutus,joko suoraan tai välillisesti
17. UUSIN TEKNIikka KYSEISESSÄ LAITOKSESSA ON ALAANI KOSKEVAA
18. vaikka en pääsisi voimalan rakentamiseen , luulisi sillä olevan yksityis ja julkiselle sektorille työllistäviä vaikutuksia. Mahdollisuutena on myös rakennusaputyöt joita teen jonkin verran
19. Vilkastuttaa kuljetusten kysyntää

20. Rakennustöiden lisääntyessä lähialueella
21. Työllistää
22. Rakentaminen lisääntyy talousallemme. Samoin olemme kiinnostuneet itse voimalaitoksen rakentamisesta.
23. Asennusurakoita
24. Olemme erikoistuneet maakaapeliurakointiin sekä voimalinjatöihin
25. Olemme sähkön käyttäjä ja omistajana hyödymme edullisesta sähköstä
26. Työmaa on suuruudeltaan niin iso, että normaali rakentamistakin ja asuntoremontteja tulee varsinaisen voimalarakennuksen lisäksi.
27. Suunnittelun kysyntä kasvaa koko valtakunnassa ja sen myötä kysyntää todennäköisesti ohjautuu myös ko. yritykseen. Lisäksi kehitteillä oleva tilamoduuli sopii ydinvoimalahankkeen toimisto- ja majoitustilatarpeiden ratkaisemiseen.
28. Se lisää aktiivisuutta talonrakennusalalla sekä suoraan että välillisesti "toisessa aallossa".
29. Rakennusvaiheessa käyttävät kuljetuskalusto tarvitsee huoltoa ja varaosia
30. Alueelle tulevat alihankkijat voivat sijoittua Digipolikseenkin
31. Lisää toimeliaisuutta ja tuo mukanaan muutakin rakentamista ja siten suunnittelutöitä
32. Huomatavalla liikevaihdon kasvulla
33. Majoitustarve on varmasti suurempi kuin lähiympäristön majoituskapasiteetti on tällä hetkellä
34. asiakasmäärä lisääntyy alueella ja mikä parasta ostovoimainen, lisäksi osa jää pysyvästi alueelle.
35. Mahdollisuus hankkeen toimittajaksi suunnittelussa
36. rakennustarvikkeiden, - laitteiden, koneiden ja erilaisten projektilastien lisääntyneinä merikuljetuksina Euroopasta ja konttiliikenteenä Euroopan ulkopuolelta (overseas.alueet) Satamakäsittelyt, - varastointi ja edelleenkuljetukset kasvavat
37. Teemme laaja-alaisesti suunnittelutyötä (tehds, koneenrakennus, putkisto, LVI sähkö ja automaatio-suunnittelu) ja varsinkin teollisuusosaaminen on meidän aluemme, uskomme, että meidän tekemistä tarvitaan...
38. Työllistävä vaikutus.
39. LISÄÄ ASIAKKAITA
40. Pystymme toimittamaan kokonaisuuteen osatoimituksia.
41. Tulemme tarjoamaan työnohjausjärjestelmäämme rakennusvaiheen käyttöön, sekä valmiin rakennuksen huoltotoimintaan.
42. majoitus tarve heijastuu myös ouluun ja lentokentälle
43. Asuntokysynnän merkeissä!
44. Ydinvoimala on rakennettu betonista... Paljon poraamista ja sahaamista.
45. Ilmalämpöpumppujen menekki varmasti lisääntyy

46. mahdollisesti kiinteistön automaatiotyöt
47. rakennusvaiheessa tarvitaan ammattitaitoista asennusvalvontaa
48. Yrityksellämme on maansiirtotoimintaa, joten sen kautta.
49. Rakennusmiehet tarvitsevat fysioterapiaa ja kuntoutusta tapaturmien hoisossa ja ennaltaehkäisyssä.
50. kuljetusten osalta
51. Lisää liikevaihtoa, henkilökuntaa ja investointeja
52. Lisää palvelujemme kysyntää, uusia bisnesmahdollisuuksia
53. Mahdollistaa ehkä alihankintamahdollisuuden turvasuojelujen tuottajana ja laitetoimittajana rakennusvaiheen aikana.
54. Erittäin myönteisesti
55. Henkilöstötarpeet maanrakennus- ja rakennusalalla kasvavat voimalan rakennusvaiheen aikana. Vaikka rakennuttajat todennäköisesti tulevatkin olemaan kansainvälisiä suuryrityksiä, niin työllistämisaikutus toivottavasti heijastuu myös paikallisiin yrityksiin.
56. suunnittelua ja projektointia lisäävänä työnä niin rakennusaikana kuin valmistuttua
57. Suuren hankkeen toteutuminen tavalla tai toisella näkyy alueellisessa kehityksessä ja heijastuu myös Tornion elinkeinoelämän muutoksina
58. Tarjoamalla erikoisosaamista Ruostumattomien/Haponkestävien teräs rarakenteita ja valmisteita
59. Hanke tulee tarvitsemaan suoraan ja välillisesti alamme yritysten palveluita.
60. Lisääntyvä rakennustoiminta synnyttää myös tarvetta valaistuksen ja kodinkoneiden kysyntään, muualta tulevat työntekijät ja asuntoa vaihtavat jne.
61. Sijoitusasuntojen kysynnän kasvu
62. kaikenlainen suunnittelutarve lisääntyy alueella
63. Lisääntyvinä työtehtävinä.
64. Mahdollisesti tarvittava muovipuolen teollisuuden alihankinta
65. Lisääntyvinä suunnittelurehtävinä
66. Rakennustoiminta vilkastuu yleisesti.
67. Kysynnän kasvu yleensä
68. Komennusmiesten ja firmojen täydennysostoissa
69. palvelujen tarve lisääntyy
70. Positiivisesti. Rakennusvaihe tuo paljon työntekijöitä työmaalle ja henkilöstöä uusiin työpaikkoihin, asukkaita Meri-Lapin alueelle, jotka kaikki ovat myös potentiaalisia matkailupalvelujen käyttäjiä.
71. Konttien ja hiioppiauton vuokraus Sekä asunto osakkeiden vuokraus
72. Teollisuusrakentaminen on meidän alaamme
73. Rakentajien määrä lisääntyy
74. siivouspalvelun osalta

75. Lisää asiakkaita rakennusaikana
76. työ urakoita ja kuljetus palveluja
77. Alihankkijoina toimivat pk-yritykset tarvitsevat tilitoimistopalveluita.
78. Betoni valut ovat massiivisia ja minulla löytyy siihen tarvittava pumppaus kalusto ja ammattitaitoinen henkilökunta
79. koko tämän alueen toiminta tulee kasvamaan ja sitä kautta vaikuttaa rakentamiseen ja muuhunkin yritystoimintaan
80. rakentaminen ja peruskorjaus vikatuvat alueella
81. Tuo hyvin paljon työtä ja hankintoja paikkakunnalle.
82. Vähemmän työttömiä alueella, enemmän asiakkaita meillä.
83. ALIHANKINTATYÖT LISÄÄNTYY.
84. [REDACTED] 1450 henkilön kunnossapito ja engineering yritys. Toimintaamme kuuluu isojen teollisuuskohteiden Full Service kunnossapitotoiminta, isojen teollisuusinvestointien suunnittelu ja projektointien johtaminen ja toteutus sekä koko teollisen toiminnan Erikoiskunnossapitopalvelut. Lisäksi [REDACTED] 350 henkilön yksikkö [REDACTED] kilometrin päässä Simon puolelle kaavaillusta ydinvoimalasta. Edellä kerrotun perusteella [REDACTED] ovat erittäin suuret mahdollisuudet osallistua mahdolliseen ydinvoimalahankkeeseen, niin suunnittelun ja projektoinnin alueella, laiteasennuksissa ja myöhemmin laitoksen valmistuttua toteuttaa ydinvoimalan Full Service kunnossapito.
85. Liikevaihtona
86. Toivon mukaan asiakasyritykseni saisivat urakoita yv hankkeesta.
87. Toisi meille varmaan lisää työtä.
88. uskon saavani töitä työmaalta.
89. Meillä on elintarvikekioski jossa on posti- ja veikkauspalvelu, oletan kaikkien toimintojen vilkastuvan tuntuvasti.
90. Kyllä, tavarankuljetuksia ja mahdollisia muuttokuljetuksia.
91. Lisää ajoja...
92. Ajot lisääntyvät, kunta elpyy.
93. Kyyditettävät lisääntyä
94. Rakennusvaiheessa
95. Maanrakennustoiminta lisääntyy
96. Saattaisi tulla pohjatyön louhintaa
97. Rakennuskonevuokraus lisääntyy valtavasti. Toimimme [REDACTED] alihankintayrityksenä.
98. Aluetta virkistävästi ja toivottavasti lisää asiakkaita tuovasti
99. Hankkeeseen pystymme tarjoamaan rakentamisen ajaksi mittauspalveluja
100. Uskomme saavamme sitä kautta töitä

101. Voin myydä
102. Rakentaminen ja suunnittelutarve lisääntyy
103. Asiakkaitteni työmahdollisuuksien jakaantumisen kautta
104. Majoitusliikkeiden saadessa komennusmiehiä yöksi meillä lisääntyy pyykki, ja luultavasti myös työvaatepyykki lisääntyy
105. Myydään paikkakunnalle tuleville "rakentajille" vapaa-ajan tuotteita, sekä varusteita ja vartaosia. Myydään tarvikkeita (pienkoneita ym.) työmaalle.
106. Teen huoneistoremontteja, rakennusmiehet tarvitsevat kunnossa olevia asuntoja.
107. mahdollinen rakennus/ työkohde
108. Työllistävä vaikutus, ajot lisääntyis
109. Rakennusurakoitsijoille varmasti löytyy lisää töitä alihankkijoiden kautta
110. Asuntojen kysyntä kasvaa, syntyy rakentamista, korjausta ja saneerausta
111. Yrityksemme toimii turvallisuusalalla; aidat, portit, kulunohjaus
112. Työllistävästi ja toivottavasti pystyis laajentaan toimintaa

Miten arvelette ydinvoimalan rakentamisen aikaisten vaikutusten näkyvän toiminnassanne?

1. positiivisesti
2. Ehkä negatiivisesti.
3. Liikevaihto kasvaa
4. Vuokraus- ja majoitustoiminnan vilkastumisena
5. Ei mitenkään
6. ei näy toiminnassa, koska yrittäminen sivutoimista, muuten koko ajatus ydinvoimalasta ei sovi hoitolan imagolle eikä arvomaailmaani
7. ehkä joillekin koneille töitä
8. Ydinvoimalatyömaa pelastaa Kemi - Simo välisen liikenteen, ja vältymme irtisanomisilta, mahdollisesti joudumme palkkaamaan lisää kuljettajia. Bussirahti tulee lisääntymään voimakkaasti, joka nimenomaan näkyy Oulu - Kemi välin liikenteen kannattavuuden parantumisena.
9. Työkuorma ja yhtiön liikevaihto kasvaa.
10. Ehkä hintataso nousee kysynnän noustessa ja samalla maakunnassa ostovoima lisääntyy.
11. Myös muu rakentaminen vilkastuu.
12. Mahdollisia konsultointitarpeita voi tulla
13. ei juuri muuten, mutta urakoitsijoiden työntekijöiden saanti mahdollisesti vaikeutuu
14. Ehkä vähemmän

15. Ei mitenkään
16. ei vaikutusta
17. Uskoisin sen työllistävän alihankkijana.
18. pinnoituspalvelujemme kysyntä kasvaa ?
19. kasvattavan palvelujen kysyntää
20. Yritystoiminnan viriäminen, oppilaitosten tarpeiden kasvu jne..
21. Todella merkittävästi
22. Sähköistysten tarve alueella kasvaa.
23. EN MITENKÄÄN
24. KASVAVANA LIIKEVAIHTONA
25. Tavoitteena pysyviä työpaikkoja pohjoisen "pojille ja tytöille" jotka ovat täällä syntyneet ja kasvaneet pohjoisen teräksen kanssa. Kaikista luoduista ihmisistä EU:n - pohjoisena kansakuntana olemme käsittänyt elämämme tarkoituksen, emmekä kompastele ja asu harhaan. EU:n nopeimpana osaja, teemme Te-räsnyrkeille sopivaa ja tulosellista markkinointia.
26. Ei suuresti
27. kasvuna
28. OLLA OSANA URAKOIMASSA SITÄ
29. ehkä jotain asumiseen liittyvää remontoinnin suunnittelua tms. - vähäinen vaikutus.
30. mahdollisuus päästä alihankkijana joitain töitä tekemään sähkö tai rakennusalalta
31. Parantaa kannattavuutta
32. Jonkin verran saattaa vaikuttaa positiivisesti
33. Lisääntyvällä työmäärällä
34. Lisää töitä
35. Mahdollisesti uusina atk-tukipalveluasiakasyrityksinä
36. ei vaikutusta, koska meidän erikoiskalusto ei sovellu tällaiseen toimintaan
37. No sehän on selvä että vaikutus on positiivinen. Kylläkin voimalaitoksen sijainnilla on suora merkitys meille näkyvässä toiminnassa.
38. Liikevaihdossa
39. ei mitenkään
40. Laajentaa yrityksen urakkamahdollisuuksia
41. ?
42. Työvoimasta tulee pula kovan kilpailun vuoksi
43. Kaikki alueen maalausyritykset tulevat saamaan eri koko luokan tarjouspyyntöjä.
44. Suunnittelupalvelun tarjous- ja tilauskanta kasvaa. Tilauskanta voi kehittyä palvelutarjonnassa kapasiteetin rajoille. Moduulirakentaminen kasvaa käynnistymisen jälkeen voimakkaasti.

45. vilkastuttavasti (ks. kohta 8)
46. Ei välttämättä mitenkään. Todennäköisesti vaikutukset näkyvät vasta kun voimalatoiminta on käynnissä.
47. Vilkastuttavan kauppaa.
48. Käyttöasteen nousuna ja tilakyselyjen lisääntymisenä
49. ks. edellinen kys.
50. Kivi - ja maa - aineiden kuljetukset kasvaisivat huomattavasti sekä muut kuljetukset liittyen maanrakentamiseen lisääntyisivät.
51. Ei mitenkään
52. Hotellimme käyttöasteen nousuna
53. koska olemme palveleva huipputuotteita myyvä erikoisliike, voimme paljon paremmin toteuttaa omaa toimintatapaamme saadessamme lisää ostovoimapotentiaalia, ja uskomme kysynnän kohdittuvan juuri hyviin tai huipputuotteisiin joita ei marketit tai halpatalot myy
54. Lisääntynyt toimksiantojen määrä
55. Voihan akuuttien tapausten määrä lisääntyä
56. Tuontiliikenteen voimakkaana kasvuna erityisesti projektilastien muodossa. Olemassa olevien laivalinjojen laivalastien kasvuna, hakurahtiliikenteen kasvuna, varastokenttien käytön kasvuna sekä parempana työllisyytenä sekä liiketaloudellisen tuloksen parantumisena
57. tarjoamme resurssejamme ja alamme tekemään töitä; lisäksi voimme ottaa avuksi muualta Suomesta konsernimme henklökuntaa
58. Ehkä turvatekniikan osalta.
59. LIIKEVAIHTO KASVAA
60. tuskin mitenkään
61. Ei mitenkään
62. Kapasiteettimme on varmasti jollain tavoin osaksi toimituksissa mukana.
63. Riippuu siitä saammeko omia järjestelmiämme mukaan hankkeeseen.
64. Ei mitenkään.
65. lentokenttä majoitus oulussa
66. Asuntokysynnän merkeissä!
67. + €€€€€€€€
68. Ihmisillä on mahdollisuus hankkia pumppuja tai on mahdollisuus asentaa itse laitokseen jäähdytyslaitteita.
69. ei muuten kuin jos sattuis saamaan sieltä urakan.
70. Ei mitenkään
71. lisäävän työmahdollisuuksia

72. Maansiirtokalusto työllistyisi mahdollisesti rakentamisen myötä
73. en osaa sanoa toivottavasti jotain
74. En mitenkään
75. Lisäämällä palvelujemme kysyntää.
76. isot yritykset voimalaitoksella, niin pienemmille yrityksille jää paremmin muita hommia
77. jopa kaluston hankintaa lisää
78. Toivottavasti lisää töitä yritykselle
79. Lisää liikevaihtoa, henkilökuntaa ja investointeja
80. Lisää palvelujemme kysyntää
81. Ehkä lisää palosuojelulaitteiden kysyntää.
82. ei millään tavalla
83. Rakentamisaikaiseen ja sen jälkeiseen kunnossapitotuotteiden kaupan volyyymiin myönteisesti.
84. vuokra-asuntojen kysyntä kasvaa
85. Lisääntyvänä työnä
86. ei mitenkään
87. Ainahan kulutus työmailla kasvaa. Täten yritykseni voisi mahdollisesti palvella tätä taevetta.
88. kts. ed. vastaus
89. kts. edellinen
90. ei mtenkään
91. luultavasti ei mitenkään
92. Yiritysten toimintaedellytysten selvitystyön lisääntymisenä sekä työvoimatarpeiden kartoituksena
93. Varmaan joutuu palkkaamaan lisää henkilökuntaa
94. Työkuormitus tulee kasvamaan
95. antavan lisää uusiakin asiakkaita
96. Kysynnän kasvuna
97. lisääntyvä asunto- ja palvelutilasuunnittelutarve
98. Samoin.
99. EI MITENKÄÄN
100. ei juurikaan muutosta
101. ei näy
102. Lisännee paikallista työllisyyttä
103. Työt lisääntyy ja mahdollisuus lisätä henkilökuntaa
104. Erilaiset rakennusalan konsultoinnit lisääntyvät.
105. Kysynnän kasvu yleensä
106. Sama kun ed.

107. Positiivisesti. Erinäisissä alihankintatöissä.
108. Pentä kasvua
109. Positiivisesti, samat syyt kuin yllä
110. Ei mitenkään
111. -
112. Ehkä 10 prosentin lisäys liikevaihdossa.
113. ei mitenkään
114. en mitenkään kun olen sivutoiminen yrittäjä
115. En mitenkään, ellei ulkomaalaisia asiakkait mahdollisesti tule
116. Työvoiman tarve kasvaa Yrityksen työllisyys tilanne paranee
117. Luo kysyntää lisää
118. Toivon mukaan pääsemme mukaan oman alamme tarjouskilpailuihin, vaikka toisaalta pienellä yrityksellämme tuskin on kovin potentiaalisia mahdollisuuksia kilpailla maanlaajuisesti alalla toimivien yritysten kanssa.
119. rakennusaikainen siivouspalvelu
120. ei mitenkään
121. toivotavasti liikevaihto kasvaa ja voidaan palkata uutta henkilöitä töihin
122. Vastaus edellä.
123. uskon että ydinvoimala työmaa työllistää paljon paikallisia yrityksiä uskon että olisin mukana rakennus vaiheessa.palkkaisin lisää henkilö kuntaa
124. Pienempääkin rakentamista poikki voimalan ympärille asuntorakentaminen, teollisuushallit, saneeraukset, laajennukset ym.
125. liikevaihdoin kasvuna
126. EITAJDA VAIKUTTAA
127. Tarjoamme urakoitsijoille ja alihankkijoille valmiin it/atk hankintojen palvelukonseptin.
128. Puhelin soi tiheämmin = enemmän asiakkaita
129. Vaikutuksia ei ilmeisesti tule, koska toimin valtaosin yritysten kanssa, jotka eivät ole mukana vaikutuspiiriin luettavilla toimialoilla.
130. TYÖNTEKIJÄMÄÄRÄ LISÄÄNTYY. LIIKEVAIHTO KASVAA.
131. Ei mitenkään
132. Päästessämme mukaan ydinvoimalahankkeeseen voime laajentaa toimintaamme Pohjois-Suomessa.
133. Lisätyöt
134. Työllistävä vaikutus
135. Lisää suunnittelutyötä.
136. Mahdollisuus palkkata lisää työntekijöitä.

137. Näkyvänä liikevaihtona eli kaupan käynti vilkastuu.
138. Tavarankuljetukset lisääntyvät.
139. Lisää ajoja...
140. Liikevaihto kasvaa.
141. XXX
142. XXX
143. Kyyditettävät lisääntyvät
144. Rakennus alan vilkastumisena alueella rakennus alalla työskentelevien ostovoima paranee
145. Maanrakennus lisääntyy
146. Ei mitenkään
147. Lisää töitä
148. Lisääntyneenä asiakasmääränä
149. En osaa sanoa
150. XXX
151. XXX
152. XXX
153. Toiminta on täysin sivutoimista
154. Työllistää enempi henkilöitä kuin meillä on tällä hetkellä
155. Pääsemme rakentamaan sitä
156. Voin myydä rakentajayrityksille
157. Tilauskanta vahvistuu
158. Alueelle tulee lisää ostovoimaa
159. XXX
160. Huolto- ja asuintilojen sopimukset
161. Liinavaatepyykin lisääntyminen, kun majoitusliikkeiden käyttöaste kasvaa
162. Jonkin verran
163. Tuskin mitenkään
164. Ei mitenkään, oma yritys on sivutoimi joka on omakotirakentamiseen liittyvää pieniä muotoista toimintaa
165. XXX
166. En mitenkään
167. ?
168. Ei mitenkään
169. Ei juuri suoranaisesti näy, asiakkaalle merkitys suurempi (esim. outokumpu)
170. Ei mitenkään

- 171. XXX
- 172. XXX
- 173. Ei mitenkään
- 174. Kuljetusten lisääntymisenä
- 175. Asiakasmäärä kasvaa/ asiakaskunta laajenee
- 176. Remontin tarve kasvaa.
- 177. Liikenneuhkat, ulkomaalaisten lisääntyminen, kaupankäynti vilkastuu
- 178. Toivon runsaampaa liikevaihtoa
- 179. Kotikunnassa olisi ajoja ehkä useammallekin autolle yrityksessämme
- 180. Varmasti tulee uusia asukkaita paikkakunnalle, rakentavat uusia taloja jne.
- 181. Em. syistä rakennusosalalle syntyy suunnittelua vaativia projekteja, työ alueella lisääntyy suunnittelu-alalla.
- 182. Luo toivottavasti työtilaisuuksia; meillä vahvat referenssit Olkiluodosta ja Loviisasta
- 183. Toivottavasti työllistävästi

Uskotteko ydinvoimalahankkeen rakentamisvaiheen tuovan yrityksellenne laajenemis-/ kehittämismahdollisuuksia? Jos vastasitte Kyllä, niin olisitteko valmiita laajentamaan/ kehittämään toimintaanne? Ja miten?

- 1. työpaikkoja lisää
- 2. en osaa sanoa
- 3. Kyllä. Lisäämään majoituskapasiteettia uusia kahden hengen huoneita
- 4. Viittaaan kohtiin 8 ja 9
- 5. Aiomme vastata kysynnän lisääntymiseen tarpeen mukaan. Meillä on hyvät resurssit kasvaa jos kysyntää löytyy.
- 6. jos ajatellaan, että kysyntä nousee ja vakintuu niin luonnollisesti se vaatii uusia investointeja,.
- 7. Kyllä voisin laajentaa. Esimerkiksi henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitusta ja myös tutkimuksia ja selvityksiä.
- 8. Olisin valmis lisäämään työntekijöitä ja lisäämään ja modernisoimaan kalustoa (työkaluja).
- 9. Erikoispintakäsittelylaitteiden kehittäminen
- 10. Olemme juuri saaneet laajennuksen valmiiksi, mutta tarvittaessa olemme valmiit lisäämään kapasiteettia

11. kst. edellä
12. Henkiökuntaa lisää sekä kalustoa . Samoin toimitiloja.
13. Mahdollisesti laajennettaisiin.
14. Kyllä
15. monipuolistamaan tuotantoa
16. KYLLÄ RESURSSIJA LISÄÄMÄLLÄ
17. Rakennuttaisimme itselle toimitilat oman ja muiden kuljetusyritysten kaluston puhtaanapitoon ja säilytykseen
18. saneeraus tarpeiden kehittäminen
19. Tarjoamalla tarvittavia palveluita
20. Tarpeen mukaan
21. Parantamaan suurjänniteurakoinnin määrää ja kehittämään kalustoa
22. Yrityksellämme on laajennussuunnitelmia
23. Palkkaamalla lisää työntekijöitä.
24. Yritys on kehitysvaiheessa ja etsii mahdollisuuksia, joiden myötä kasvu mahdollistuu. Yhtenä laajentumistavoitteena on tilatarjonnan kehittäminen. Myös palvelutarjontaa sekä tuotetarjontaa pyrityään kehittämään.
25. voisin vaikka ottaa lisää työvoimaa, kun/jos toimeksinnot lisääntyvät tai verkostoitua eri tavalla
26. Rakentamalla lisää toimitiloja, laajentamalla Digipolista
27. lisäämään työvoimaa
28. Hankkeen alkaessa kuljetuskaluston lisääminen olisi yksi laajentamisen kohde yrityksessämme, johon meillä on valmiudet.
29. Käyttöasteen nousu luo lisää kassavirtaa joten investointi mahdollisuudet kasvavat
30. olemme koko ajan kehittäneet ja investoineet ja aiomme jatkaa sitä, osittain suunnitelmat ovat jo valmiina
31. Asiantuntijoiden määrän lisäämistä.
32. Ammattitaidon (projekttilastien käsitteleminen) kehittäminen kaikissa henkilöstöportaissa. Raskaan konekaluston parempaan käyttöasteena.
33. Lisäämme henkilökuntaamme ja otamme lisäresursseja käyttöön muualta konsensistamme (Polartek Oy:stä)
34. Kyllä, turvatekniikan ja tietotekniikan osa-alueilla.
35. AIKA NÄYTTÄÄ
36. Laatuso ja projektinhallinta on tärkeä osa tällaisia toimituksia tehtäessä. Näillä osaalueilla meillä on jo vankka kokemus, mutta kehittämistäkin löytyy edelleen.

37. Tehostamme palveluamme jotta se vastaisi asetettuja turvallisuus ym. vaatimuksia joita ydinvoimala asettaa huollonkin osalta,
38. mahdollisesti
39. Kyllä, markkinatilanteen kysyntää vastaavaksi rekrytointia
40. Lisää miehiä ja monta... Lisää kalustoa ja paljon...
41. laajentamaan omaa osaamista
42. Mahdollisesti kaluston lisääminen olisi mahdollista
43. Kyllä lisäämään henkilökunnan osaamista ja parantamaan toimitiloja.
44. kaikilta osin mitä tarpeita on tähän lyseiseen hankeeseen
45. Kyllä, investoimaan maanrakennus yms kalustoon
46. Kyllä. Tarpeen mukaan
47. Aika näyttää.
48. Toimimaan rakennusvaiheen aikana paloturva ja turvasuojelutehtävissä.
49. Tuotevalikoiman kohdistaminen ko. laitoksen kunnossapitotarpeisiin, ehkä henkilöstön lisäys.
50. Toivottavasti tulisi lisää töitä, että pystyisi ottamaan lisää työntekijöitä.
51. Henkilöstöpalveluita käyttävien yritysten tarpeiden mukaisesti olemme valmiit kehittämään toimintaamme/palveluitamme.
52. Olisimme valmiita palkkaamaan lisää henkilökuntaa sekä laajentamaan toimintaamme myös muille paikkakunnille
53. työtä tehdään jo teknologiakeskuksen perustamiseksi.
54. Lähinnä kalustohankinnoilla
55. Koulutamme sekä hankimme rekrytoimalla uutta osaavaa resurssia.
56. Ei
57. lähinnä ehkä verkostoituminen, ei laajentumishalukkuutta
58. Monipuolistamalla palvelujamme.
59. Lisäämällä henkilöstöä
60. Toimeksiantojen valikointi lisääntyisi
61. Kyllä - kalustoinvestoinnit, henkilöstön lisäys
62. Työpaikkoja, uusia taloja
63. Ehdottomasti. Riippuu tilauksesta.
64. Lisää työntekijöitä
65. Yrityksemme ravintolatoiminnan kehittämistä ja mahdollista lisäämistä joutuisimme varmasti miettimään tarkemmin. Muut tuotteemme ovat ennallaan ja pystyvät ottamaan vastaan lisääntyvän kysynnän.
66. ruokapalvelun laajentamisprojekti

67. Ydinvoimala rakentamisessa mukana olo olisi uutta ja uskoisin sen olevan vaativampaa kuin yleensä teollisuusrakentaminen
68. Mikäli ydinvoimalan rakentamisvaiheen myötä saisimme suuren urakan, olisimme valmiit työllistämään nykyistä suuremman henkilöstön.
69. kyllä lisäämään kuljetus kapasiteettiä ja koneita
70. En laajenna.
71. olen valmis laajentamaan toimintaa lisäämällä ja uusimalla kalustoa
72. kyllä, työvoimaa voisi lisätä tarpeen mukaan ja rakentamista lisätä esim. asuntotuotantoon
73. Kyllä. Avaamme toisen it ja toimistotarvikemyymälän Kemiin.
74. Lisäämään ns. TYKY-ryhmiä, ottamalla lisää työntekijöitä
75. TYNTEKIJÄMÄÄRÄN LISÄÄMINEN.
76. Kohdassa 8 on jo vastausta kysymykseen. Jos pääsemme mukaan ydinvoimalahankkeeseen, niin kaikilla Eforan ydinliiketoiminta-alueilla pystymme laajentamaan toimintaamme.
77. Kyllä, jotenkin.
78. Lisää henkilökuntaa.
79. Valmis laajentamaan ja kehittämään/ tuottamaan sitä mitä tarvitaan.
80. Laajentaan elintarvikevalikoimaa ja kahvilan voisi tehdä.
81. Mikäli on jatkuvaa tavarankäytön jakelua ydinvoimalan kautta; lisäämme kuljetuskalustoa.
82. Kyllä, lisätä kenties autoja.
83. Työllistän ja laitan toisen auton.
84. Kyllä, vaihtamalla kaluston isompaan, eli henkilöauton pikku bussiksi
85. Lisäämällä kalustoa
86. Kysyntä kasvaa, on helppo laajentua.
87. Majoituskapasiteettia ja kokonaispalveluja lisäämällä. Myös kiinnostunut toimimaan ydinvoimalaitoksen sisällä ravintolatoiminnassa.
88. Ei laajentumis odotuksia
89. Palkkaamme lisää henkilökuntaa, kehitämme uusia mittausmenetelmiä
90. Meillä on laaja yritysverkosto taustalla, työntekijöitä pystyisimme palkkaamaan lisää
91. En, nykyisellä pärjää
92. Tarvittaessa työvoiman lisäystä
93. Lisää ostovoimaa ja sitä kautta asiakkaita
94. Uusien koneiden hankinta tulisi mahdolliseksi ja pystyisimme laajentamaan pyykkäystä (esim.kemiallinen pyykki)
95. En ole, pitäisi luopua päätoimesta, toisen palveluksessa
96. Kyllä, lisätyövoimaa palkkaamalla

97. Mahd. työhön rak. vaiheessa
98. Saamaan töihin konekanta
99. Kyllä, voisi lisätä kalustoa, ajoja vastaaviin
100. Yleinen rakentaminen elpyy alueella vosi ottaa uusia työntekijöitä töihin
101. Olisin vähän joka suuntaan lähinnä rakennus puoleen

Yrityksenne osaaminen / vahvuudet ydinvoimalaa rakennettaessa?

1. työtarvikkeiden myynti
2. tekninen ja visuaalinen dokumentointi
3. Pitkä kokemus ravitsemus- ja majoitusosalta. Valmiit tilat. Oma kiinteistö.
4. suoritan hermoratahierontaa, aromahierontaa yms. hoitoja niitä haluaville ihmisille, osaaminen ja vahvuudet samat rakennettaisiin ydinvoimalaa tai ei.
5. työkoneita
6. Joukkoliikenteen suunnittelu ja toteuttaminen
7. Osaamme sähköverkon rakentamisen.
8. Puu puolella
9. Ei ole Asuinrakentaminen yms.
10. Esim. apua henkilöstön rekrytoinnissa ja koulutustarpeiden kartituksessa. Pedagoginen koulutus ja pitkä yrittäjäkokemus
11. Ammattitaitoiset ja lisenssit omaavat hitsaajat, kokemusta ja osaamista omaavat asentajat, työnjohtajat ja asennusvalvojat, yrityksen kokemus projektitoista sekä paikallisuus, eli lyhyet työmatkat, ei majoituskustannuksia, paikallistuntemus esim. materiaalin hankkimisen kannalta.
12. Erikoispintakäsittely, menetelmillämme on hyväksytty tuote ydinvoimaloihin
13. erilaiset konepaja valmisteet ja putkistourakointi sekä asennuspalvelut
14. kts. edellä
15. Nostot-Asennukset-Tunkkaukset-Haalaukset -Erikoiskuljetukset-Terästoimitukset ym ym..
16. Aikaisempi kokemus alueen tehdaslaitossähköistyksistä.
17. LVIJ-PUTKISTOT SEKÄ TEOLLISUUDEN PUTKISTOJEN ASENNUSTYÖT
18. OOC-ky:n kotisivut www.vmkarting.fi
19. Lasialan erikoisosaaminen
20. asennus ja konepajapalvelut
21. OLEN YKSITYISISTÄ ALUEEN EDELLÄKÄVIJÄ
22. lähes väsymätön työnteko

23. Lämpökuljetukset, positiivinen palveluasenne
24. Yrityksen osaaminen ei liity suoranaisesti ydinvomalaan, vaan muuhun rakentamiseen
25. ei rakentamiseen liittyvää osaamista
26. Talotekniikka-alalta pitkä kokemus , hyvin motivoitunut henkilökunta / jolla hyvä koulutus.
27. Suuri asennusurakoitsija, jolla on konsernin tuki takanaan, kuten kuljetukset [REDACTED], nosturit [REDACTED] ja henkilönostinosasto. Työturvallisuus
28. Dokumentointi, tiedonjakelu ja arkistointipalvelut
29. Kaikentyypiset maakaapeli- ja ilmajohtotyöt aliurakoina
30. Monipuolisuus,laatu ja luotettavuus.
31. Suunnittelutarjonta on keskittynyt kone- ja laitesuunnitteluun. Yritys tarjoaa hydrauliiikan komponenttisuunnittelua, laitesuunnittelua, tuotekehitystä, lay-out suunnittelua, koneenrakentamista. Lisäksi tarjotaan erilaista työ- ja majoitustilaa.
32. rakennuttamispalvelut, arkkitehtisuunnittelu ("toinen aalto")
33. Toimitilat ja palvelut yritystoiminnalle
34. vahva kokemus suunnittelussa
35. Yhtiöllämme on mittavat kallio - ja kiviainesvarannot sekä olemassa oleva runsas - ja monipuolinen kuljetuskalusto
36. Yrityskonsultointi
37. hyväpalkkainen henkilöstö, on meille todella potentiaalia, maineemme oman alamme huippuosaajana, ja henkilökuntamme taito tulee olemaan avainasemassa
38. Kokemus TVOn uudishankkeesta sekä kunnossapidosta ydinvoimalaitoksista.
39. Aikataulutetut toimitukset kaikkialta maailmasta. Erikoislastien erinomaiset ja nopeat kuljetusmahdollisuudet useamman kerran viikossa Euroopasta aikautaulun mukaan ympärivuotisesti. Kokemusta projektistalasteista ja niiden käsittelystä satamassa. Erinomaiset varastot ja -kentät käytettävissä sekä hyvät liikenneyhteydet.
40. Tehdas- ja koneenrakennusuunnittelu Putkistosuunnittelu Kuljettimien suunnittelu Prosessisuunnittelu Automaatiosuunnittelu ja toimitukset LVI suunnittelu Energian käytön ja niiden laitteiden suunnittelu Sähköistysuunnittelu Työturvallisuuden riskiarviot ja vaatimuksenmukaisuusselvitys Räjähdyssuojauasiakirjat Erikoisjärjestelmien suunnittelu, kuten Sprinklaus Kaasusammutusjärjestelmien rakennuttaminen Työmaavalvonta
41. Antennitekniikka, turvatekniikka, tietoliikenne tekniikka.
42. ERIKOISTUMINEN RUOKAILUPALVELUIHIN
43. Projektihallinta ja -toimitukset, laaja yhteistyöverkko (Suomi, Ruotsi), Monialaosaaminen, joustavuus, pitkä kokemus, osaava henkilöstö, läheisyys.

44. Tarjoamme tehokasta työnohjausjärjestelmää, jolla jokainen työntekijä johdosta kenttätöön tekijään saavat työntekoon tarvittavat tiedot nopeasti käyttöönsä.
45. ei meidän alaa
46. asuntokaupan ammattilainen asunnon hankinnassa, myynissä ja asunnon vuokrauksessa
47. Timanttiporaus ja -sahaus on erikois osaamista jota tarvitaan myös ydinvoimalan rakentamisessa.
48. Laaja organisaatio ja osaaminen sitä kautta erilaisista hankkeista.
49. Kokemus putkistojen asennuksesta ja valvonnasta. Viimeisin työtehtäväni Talvivaaran tehtaalla
50. Kolmannessa polvessa toimiva perheyritys, jonka palveluvarmuus hyvä.
51. Kameravalvonta/kulunvalvonta Rikoilmoitinjärjestelmät
52. Työterveyshuolto, kuntouttava osa siitä.
53. kuljetus
54. Vankka ammattitaito maanrakennus ja kuljetus urakoissa
55. Vesi- ja viemärihuollon erikoisosaaminen, sekä teollisuuden puhtaanapitopalvelut.
56. Palosuojelu- ja turvasuojelukoulutus ja -palvelut
57. Asiantuntemus ja vahva tuotevalikoima sekä logistiset vahvuudet.
58. Toimitamme työmaille työsuojelutuotteita. Tässä vahvuutemme, josta voi ko. hanke hyötyä.
59. Toimimme henkilöstöpalvelualalla, ja päätuotteitamme ovat henkilöstövuokraus, rekrytoinnit ja ulkoistamisjärjestelyt. Tämän lisäksi tarjoamme mm. koulutuspalveluista yrityksille.
60. Suunnittelu sekä projektointi. Olemme suuntautumassa yhä suuremmissa määrin projektointiin. Tässä tapauksessa voisimme olla osaprojektin vetäjänä jonkin suuremman organisaation alaisuudessa.
61. Elinkeinoelämän tukemiseen liittyvä panostaminen
62. Erikoismetallien vahva tietämys ja käsittely taito
63. Pitkä kokemus teollisuuden putkistojen ja laitteistojen suunnittelun parissa, sisältäen näiden vaatimat rakennus- sekä sähköpuolen palvelut.
64. työntekijöiden ja firmojen tietokoneet,puhelimet,kodinkoneet,tulostimet,kahvinkeitto jne. sekä valaisimet tstoihin ja asuntoihin
65. Omalla toimialalla on osaamista
66. ei mitään odotuksia varsinaiseen ydinvoimalahankkeeseen liittyvässä suunnittelussa, mutta lienee mahdollista tarjota arkkitehtisuunnittelupalvelua erilaisissa voimalaan liittyvissä tilatarpeissa
67. Olemme sopetuvaisia ja valmiita kuuntelemaan asiakkaiden toiveita.
68. Teollisuussuunnittelun osaaminen
69. Ei ydinvoimala aiheista osaamista
70. Vaativien betonirakenteiden toteutus
71. Palvelu / pienet kulut
72. talous ja liiketoimintasuunnittelu

73. Matkailu- ja ravintolapalvelujen tuottajana emme luonnollisesti ole suoraan yhteydessä ydinvoimalan rakentamiseen, mutta rakentajat / työntekijät oletettavasti käyttäisivät palvelujamme osittain työajallaan ja ennenkaikkea vapaa-ajallaan
74. Kalusto vuokrausta
75. ruokapalvelua, tilauspalvelua
76. teräsrakentaminen yleensä
77. Katto- ja vedeneristystyöt
78. Kokemusta tehdastyömaa siivouspalveluista.
79. ei
80. metsä korjuu /maansiirto/ henkilökuljetus/tilausliikenne
81. Asiakkaina useita rakennusalan pienyrityksiä.
82. 20 vuotta kokemusta betonin pumppauksesta ammattitaitoa löytyy ja hyviä yhteistyö kumppaneita
83. Ammattitaito, rakentamista yli 30 vuoden kokemuksella
84. Lvi -ja kylmäala
85. Yli 30 vuoden kokemus ja osaaminen b to b kaupastasta.
86. TYKY-toiminta
87. MEILLÄ ON TARJOTTAVANA ERITTÄIN AMMATTITAITOISIA METALLIALAN TYÖNTEKIJÖITÄ.
88. Ei ole
89. ██████████ laajaalainen osaaminen, joka on hankittu isojen investointiprojektien käytännön johtamisessa ja toteutuksessa. Luotettavuustyyppinen kunnossapidon suunnittelu jo projektivaiheessa. Isoissa asiakasinvestoinneissa hankittu asennuskokemus. Suurten teollisuusasiakkaidemme kohteissa toteutettu Full Service kokonaiskunnossapitotoiminta laitoksen valmistumisen jälkeen. Kokonaiskunnossapidon olennainen osa on OEE tehokkuuden nosto yhteistyössä asiakkaan kanssa. Kokonaiskunnossapito pohjautuu ██████████ Full Service konseptiin.
90. Konetyöt
91. Hyvä tietotaito teollisuusputkistoista.
92. Rakennussuunnittelu.
93. Pieni, mutta luotettava, lähellä, joustava.
94. Veikkauspalvelu, postipalvelu.
95. Osaamistasomme; koulutustaso ovat ensiluokkaiset. Lisäkoulutus mahdollisuudet voidaan käyttää.
96. Hyvä.
97. Taksin ammattilainen.
98. maansiirtotyöt
99. Pitkä kokemus luohinta-alan töistä

100. 25 vuoden kokemus myös isoista kokonaisuuksista.
101. Ei kokemusta ydinvoimalaloiden rakentamisesta
102. Springlaus
103. Kiinteistöautomaatio
104. Olemme mukana OL3 hankkeessa
105. Alansa osaavat, koulutuksen ja työn kautta oppineet tekijät. Vastuuntuntoiset ja tarkat päämäärät.
106. Nimipainettujen tuotteiden myynti
107. Olemme olleet mukana ydinvoimalan rakentamista ja rakentamiseen liittyvien sopimusten laadinnassa/ tulkinnassa
108. Rak.tarvike tarjonta
109. En osaa sanoa
110. Sähköistys yleissähköistykseen alueella
111. Ei ole
112. IT-järjestelmät voimalassa
113. Rakentaminen
114. Maansiirto
115. "Pulmatilantieden" = Erikoistuotteiden ja palveluiden tarjoaminen.
116. Valmistamme poltettua kalkkia/sammutettua, myös kivimurskeet.
117. Elektroniikka, automaatio, rakentaminen, työkoneet
118. Kolme autoa vois laittaa näihin ajoihin
119. Yritykseni on pienenpieni mutta alihankkijana oli varmasti töitä. Itselläni on 15 v kokemus teollisuusrakentamisesta
120. Osaaminen rajoittuu siviilirakentamiseen, sen kaikilla osa-alueilla
121. Kone, auto, rakennus, lvi ja sähkötyöt

Näettekö ydinvoimalahankkeen rakentamisella olevan negatiivisia vaikutuksia toimintanne kannalta? Jos vastasitte Kyllä, niin miten?

1. esim. Muita energiamuotoja ei kehitetä, kun otetaan helppo, epäympäristöystävällinen muoto käyttöön. Ydinvoimalla ei ole oikein hyvä maine lähipiirissäni ja tiedoissa, joita olen saanut.
2. ajatus hoitolan sijainnista rauhallisella ja luonnonläheisellä alueella järkkyy.
3. Sankareille kuuluu sopeutuminen sankareihin, - niiden tunteminen ja saavuttaminen on suuri taito, koska ikään sisu ei riitä, -ilman tällaista salaista suosiota.
4. Heikentää alueen vetovoimaisuutta asumisalueena.

5. Voi vaikuttaa matkailuun negatiivisestikin, mutta oikein hyödynnettynä voi myös kasvattaa sitä
6. mahdollinen henkilö resurssipula, mikäli toteutus yhtä aikaa kalotin muiden teollisuus hankeiden kanssa.
7. Jos väki lähtee ydinvoimalaa "pakoon" eli muuttaa toiselle paikkakunnalle, kuten on todennäköistä, että Oulun seutu tulee yhä suosituimmaksi työn ja ydinvoima takia.
8. olkiluotokin on tuttu
9. Luonnonvesien ja ympäristön pilaantuminen, alueen muuttuminen ydinvoima-alueeksi
10. Monien alueiden arvostus laskee ydinvoimalan takia.
11. Negatiivisia mikäli rakentamishenkilöstö tulee ulkomailta ja ei jätä rahaa alueelle. Suurempi hyöty jos tekijät olisivat suomalaisia.
12. Mahdollinen lomarakentamisen väheneminen
13. Jos voimala vaikuttaa negatiivisesti kalastus-veneily-kelkkailumahdollisuuksiin.

Ydinvoimalahankkeen työllistävä vaikutus

Olisiko yrityksenne valmis panostamaan henkilökunnan koulutukseen ydinvoimalahankkeen myötä? Jos vastasitte Kyllä, niin minkälaista koulutustarvetta?

1. Työntekijöiden koulutus alalle
2. Kuljettaja koulutusta tulisi lisätä.
3. Maakaapeloinnin ja sähköverkon valvonnan automaatiokoulutusta.
4. Hitsaajien pätevyyskoulutusta, koko työhenkilöstön työturva- työsuojelu- ja ensiapukoulutusta sekä mahdollisesti tarvittavia eroikoitumiskoulutuksia.
5. luokkahitsareiden koulutukseen, asennustaitojen kehittäminen
6. Kaikkea tarvittavaa mitä vaadfitaan
7. Kaikki sähkö-, työturvallisuuteen ja ensiapuun liittyvät, sekä ammatillinen osaaminen.
8. laatu
9. HENKILÖKOHTAISESTI KOULUTTAEN SEKÄ TYÖMAAN PAKOLLISET KOULUTUKSET
10. ei ole kokemusta ydin voimaloista , varmaanki voimalan erikoisjärjestelmiin.
11. Mikäli tarvitsee esim turvallisuuskoulutusta mikäli tulee tarvetta asioida siellä
12. Ei vielä tiedossa
13. Ensinäkin työturvallisuus / pelisäännöt / ja mikä ettei osaamisen aluellakin voitasi lisäkoulutusta hankkia (Tarvittaisiin infoa kyseisestä hankkeesta)
14. Yrityksen kaikille työntekijöille rakentamiseen liittyvä peruskoulutus.

15. Laatukoulutusta ja tarjontaan liittyvien osa-alueiden täydentämiseksi ja kehittämiseksi soveltuvaa koulutusta.
16. Kaikkea sellaista lisätietoa, mikä liittyy voimalarakentamiseen tai siihen liittyvään.
17. tietotekniikkaosaamista
18. koulutus on meillä jatkuvaa ja sitä jatkamme joka tapauksessa
19. Täysin erilaisen työympäristön ja -kulttuurin osaamisen kokonaiskehittämistä
20. Tavarakäsittely (projektilastit), projektien hallinta, tullaus, työturvallisuusasiat
21. Kuulutamme henkilökuntaa suunnittelussa ja laitoksen kunnossapidossa (asikirjojen dokumentointi) tarvittavien atk-ohjelmistojen osaamiseen.
22. Henkilöstömme koulutus on jatkuvaa ja laaja-alaista. Pääosa koulutuksesta on tapahtunut sisäisesti ja kone- ja laiteoimittajien toimesta, mutta mikäli alueen oppilaitokset ottavat koulutusvastuuta enemmän, tarvetta olisi eri ohjelmistojen koulutukseen.
23. Turvallisuuteen ja tiedonkulun varmistamiseen liittyvät asiat.
24. osaamista tarvitaan
25. Ajantasakoulutus, vuokravälityksen ammattitaidon kehittäminen yms.
26. Tarvittaessa olemme valmiita panostamaan tarvittavaan koulutukseen
27. Teollisuus tarvitsee osaavaa asennusvalvontaa
28. Esim. työmaalla tarvittavat turvallisuuskoulutukset
29. Työterveyshoito, ja muita tarpeellisia koulutuksia.
30. erikois osaamista koulutettas lisää
31. Tarvittaessa kaikki koulutus mikä on tarpeellista
32. Tarpeen mukaan
33. Tulityö- ja ADR-koulutusta
34. Työturvallisuus- ja suojauskoulutuksen kohdentamista.
35. turvallisuuskoulutukset, ea-koulutukset, ammatillinen koulutus
36. Ydinvoimalaitos suunnittelu vaatii spesifioitunutta tietoa/tietotaitoa joita yrityksessämme ei tällä hetkellä ole, joten tähän tarvittaisiin koulutusta.
37. Kokoonpano ja Hitsausosaamista
38. Vaativampien voimalaitosputkistojen sekä ko. alan turvallisuusnormien päivityskoulutus.
39. syventävää tuotetietoutta atk ja valaistus
40. normaalia ammattitaidon ylläpito- ja lisäkoulutusta, jota tosin tapahtuu koko ajan ilman voimala- yms. erikoishankkeita
41. Tarvittavaa.
42. Ydinvoimalaturvallisuutta ja sen huomioonottaminen suunnittelussa
43. Riippuu työn vaativuudesta.

44. Laatukoulutus ensi sijaisesti
45. Laatukoulutus
46. Tarvittavat työturvallisuus ja yksilö kohtaiset toiminta mallit sekä työskentely ydinvoimalassa.
47. ympäristö turvalisuus/kielitaito/asiakaspalveluun
48. kaikki vaadittavat kurssit käydään ja työturvallisuus erittäin tärkeää
49. turvallisuus ja erikoisosaamista
50. ████████ henkilöstö on jo nyt erittäin hyvin koulutettua. olemme valmiit tekemään kaiken tarvittavan lisäkoulutuksen. Luotettavuuspainotteinen kokonaiskunnossapitokoulutus yhdistettynä OEE tyyppiseen tehokkuuden kehittämiseen ja suunniteluun yhteistyössä asiakkaan käyttöorganisaation kanssa loisi varmasti aivan uudenlaiset tulevaisuuden mahdollisuudet. Tähän työhön on käytettävissä omistajayhtiömme ████████ resurssit sekä heidän ja ████████ käytännön osaaminen
51. Lisäkoulutus alalle
52. Koulutetaan siihen mihin on milloinkin tarve ja kysyntä.
53. Vaarallisten aineiden kuljetus, erikoistuminen juuri tälle alalle.
54. Taksikurssi ajolupaa varten.
55. Kuljettajakoulutus
56. Sellaista mitä työmaalla tarvitaan
57. Ei
58. Kielikoulutus
59. Ydinvoimaloiden LVI-tekniisiä ratkaisuja
60. Tarpeen mukaan
61. Mikäli tarvitaan jotain erityisosaamista mitä firmalla ei vielä ole.
62. Tarpeen mukaan
63. Turvallisuuskoulutusta
64. Turvallisuuskoulutus
65. Tällä hetkellä ei ole "vierasta" työvoimaa mutta uskon että töitä olisi. Teollisuusrakentamiseen koulutus olisi hyvä idea
66. Turva-automaation tarve
67. No semmosta mitä tarvitaan

Onko Teillä ollut keskustelua muiden yrittäjien/ työntekijöiden kanssa Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta? Jos vastasitte Kyllä, niin mihin liittyen?

1. kaupan käyntiin
2. Yleensä eduista ja haitoista.
3. Simossa ei ole ammattihenkilöitä ko. työhön
4. Hankeen taloudellisista vaikutuksista seutukunnan ja koko maakunanalueella
5. Lähinnä tässä vaiheessa siitä, tuleeko ko.laitosta vai ei.
6. yleensä positiivisesta nosteesta seutukunnalle
7. Yrittäjä-järjestön kannanottoihin asiasta. Muiden yritysten mahdollisuuksiin päästä hyötymään rakennustöistä jne. Alueen teollisuuden hyötyminen asiasta
8. Lähinnä paikallisten yritysten työllistämismahdollisuuksia.
9. Erikoispintakäsittelyyn
10. sen tuomiin uusiin haasteisiin, työvoiman riittävyyteen, laatu- ja johtamisjärjestelmien tarpeellisuus, asentajien kielitaitoon jne
11. Miten voisimme olla parempia ja toiminta olisi monipuolisempaa
12. Työtilanteeseen.
13. Ylipäänsä sen positiivisista vaikutuksista
14. Yleensäkin, mitä hyötyä siitä on teollisuudelle ja muille yrittäjille jotka voisivat olla alihankkijoina rakennusvaiheessa
15. Rakennusaikaisesta työmahdollisuuksista . Vaikutuksesta meidän talousaleelle.
16. Hankkeen toteutumisen varmistamiseksi
17. Esim. mahdollisin yhteistyö kuvioihin
18. Jos ydinvoimala ei tule, ei tarvitse keskustella siitä, kuka sammuttaa valot, koska sähköäkään ei tehdä.
(oma idea)
19. Työllistävä vaikutuksena, alueen väestömäärän lisääntymisenä, lisäntyneenä palveluiden kysyntänä.
20. Koko seutukunnan virkistymiseen
21. Rakentaminen muuallakin lisääntyy
22. Hankkeen tärkeydestä työllisyyden lisääntymisen vuoksi.
23. Työllisyysvaikutuksista
24. Voimalan vaikutuksista ympäristöön sekä matkailuun kehitykseen
25. elämme toivossa että se tulee tänne, koska tämä alue ja lappi sinänsä vähäväkisenä mutta huippuosajana tarvii tämän piristysruiskeen, se on sen ansainnut
26. Mahdollisuuksiin, että ydinvoimala rakennetaan pohjoiseen
27. Kysynnän lisäystä palvelualoille, asuntomarkkinoille ums.
28. Yleisellä tasolla arvioitu sen tuomia positiivisia mahdollisuuksia kuljetusalalle, maalla ja merellä.
29. Pääasiassa sen tulemiseen, tuleeko vai ei.
30. RAKENTAAKO VAI EI

31. Yhteistyökumppaneita on työssä/toimittamassa nykyiseen Arevan ydivoimalaitoksen toimitukseen ja erilaisia keskusteluja on aiheesta käyty.
32. Puolesta ja vastaan on väitely ja jokaisella on oma kantansa.
33. yhteistyö mahdollisuuksia
34. Rakentamisen vaikutuksista alueelle.
35. Kokonaisuuteen, vaikutuksiin, alueen talouteen ja vetovoimaisuuteen liittyen.
36. Eri selvitysten tekemiseen, millä selvitetään alueen yritysten osaamistaso suhteessa tulevaan tarpeeseen.
37. Lähinnä osatoimituksiin
38. Yleiseen halukkuuteen tehdä yhteistyötä hankkeen ympärillä.
39. lähinnä toistaiseksi voimalahankkeen yleisestä vaikutuksesta Meri-Lapin alueen vetovoimaan, kilpailukykyyn, kehitykseen ja sen tulevaisuudennäkymiin (-22209527)
40. Positiivisessa mielessä.
41. Vastaaaja ei toimi yrittäjänä ko. yrityksessä vaan on yksi työntekijä muiden joukossa.
42. Yritysten yhteenliittymät, koulutus
43. Hankkeen vaikutuksiin yleensä ja matkailuyrittäjien mielipide on positiivinen.
44. Rakennusurakoihin liittyen
45. Alueen kehittämiseen ja työllisyyden parantamiseen.
46. mielen kiinnolla odotetaan myönteistä päätöstä
47. Yleisesti mitä kaikkea se tuo tullessaan
48. Millaisen kehitysruiskeen se antaa Kemi-Tornio alueelle. vrt Outokummun laajennus.
49. Työllistämisen kannalta pitäisi kaikkien puoltaa hanketta.
50. Keskustelut [REDACTED] edustajien kanssa
51. Ttaloudelliset näkymät alueella.
52. Töiden lisääntymiseen.
53. ydinvoimala on tervetullut kunhan se työllistää ensisijaisesti paikkakuntalaiset ja suomalaiset rakentajat/ yritykset.
54. Tuoko lisää ajoja...
55. Kunta elpyy.
56. Majoittumisen kautta + ruokailu+aamupalat
57. Nimenomaan toisi uusia työpaikkoja alueelle, rakennusvaiheesta käyttöön asti ja jälkeenkkin, lisääisi mahdollisesti paljon taksin tarvetta alueella
58. Rakentamisen työlisyys vaikutukseen
59. Maanrakentamiseen
60. Aikatauluista lähinnä. Aloitussajankohta kiinnostaa.

61. Työllistäminen, yritysten hyvinvointi
62. Yleensä vaitutuksista ja tarpeellisuudesta
63. Pääsisi mukaan rakennusurakkaan.
64. Tarvitaan isoja aluehankkeita
65. Alueen kehittymisen (Meri-Lapin)
66. Tarpeesta, luvan todennäköisyydestä ym.
67. Ko. hankkeen positiivisista puolista tälle talousalueelle (työllisyys vähenee, muuttotappio ehkä loppuu jne.)
68. Paikallisten resussien riittävydestä, ja mistä saa lisätyövoimaa
69. Alueen taloudelle yleensä plussaa ja työmahdollisuuksia
70. Ysinvoimalahanke pilaa puhtaan pohjois-suomen imagon; jätteet, onnettomuusriskit
71. Yleisesti
72. Keskustelua mahdollisesta kuljetusten lisääntymisestä
73. Lähinnä työllistäminen + muu positiivinen "säpinä" alueelle. Keskusteltu myös negatiivisista vaikutuksista.
74. Paikallisten urakoitsijoiden
75. Maansiirto, asunto, nosto, asennus, alihankinta
76. Työllistävään vaikutukseen
77. Hankkeen toumaan "piristykseen" kaikilla yrittämisen aloilla
78. Todettu hanke hyväksi työllistäväksi omalla alueella
79. Että tullee se ja koska se tulee? tarjous pyyntöjä odotellessa!

**Onko yrityksellänne meneillään yhteisiä hankkeita / projekteja saman toimialan yritysten kanssa?
Jos vastasitte Kyllä, niin millä toimialalla / toimialoilla?**

1. tukkukauppa
2. Energian tuotannossa ja sähkön vähittäismyynnissä.
3. kotimaisen energian toimialoilla
4. Tuotekehittely
5. Teräsrakenteiden valmistuksessa ja maalauksessa.
6. Erikoispintakäsittely
7. konepaja valmistus
8. Rakentamisen eri aloilla
9. Eri alihankkioiden sekä toimittajien kanssa

10. Paloilmoitusjärjestelmät Rakennusten turvajärjestelmät
11. VALOKUITUVERKON RAKENNUSTA YMPÄRI SUOMEN
12. arkkitehtisuunnittelu
13. Teräsrakennearinnukset
14. IT / Mobiilijärjestelmät
15. markkinointi
16. Liikenneopetus ja liikunnanohjauspalveluina.
17. Rakennuttaminen, vuokraaminen, kehitystoiminta
18. Kuljetusalalla
19. koko ajan mietimme kuinka voimme parhaiten palvella alueemme ihmisiä ja siihen tarvitsemme kumppaneita omalta toimialaltamme, joita ei valitettavasti tällä alueella juuri ole
20. meri- ja maakuljetukset. (-21887838)
21. Järeissä tehdasuunniteluissa Kaivos- ja rikastamoalalla
22. Yhteistyö on jatkuvaa eri muodoissa ja erilaisina toimituskokonaisuuksina.
23. Energiateollisuus (Tuulivoima), kaivosteollisuus, prosessiteollisuus, rakennusteollisuus.
24. Saman toimialan, ihan kuten kysymyksenne esititte.
25. Putkistojen rakennus ja asennusvalvonta
26. maansiirtoalalla
27. turvallisuusala
28. rakentaminen
29. maantie kuljetukset
30. Maanrakennus
31. Kiinteistönvälitysalalla
32. Suunnittelu puolella
33. useamalla toimialalla, joista tärkeimmät on metalli ja ict
34. Konepaja
35. Kuljetus ja logistiikka.
36. Työyhteisliittymiä isoissa rakennuskohteissa
37. Metallin asennukset ja koneistuspalvelut
38. neuvonta, rahoitus
39. Konepaja
40. vähittäiskauppa
41. yhteistyötä tehdään kovasti betonipumppauksessa
42. ilmastointi urakoinnissa
43. Teemme yhteistyötä esim it/atk asennusten, koulutusten, tietoliikenne, yms. jo nyt.

44. METALLIALALLA
45. Keskustelut ■■■■■ edustajien kanssa
46. Koneurakointi.
47. Teollisuusputkitus.
48. Ravintolatoimintaan ja matkailuun liittyviä
49. Rakennus, sähkö ja lvi
50. Rakentaminen
51. Ekologinen sisustaminen
52. Korjausrakentamisen alueella
53. Turva
54. Rakennus ja maansiirtoalalla